

Popiežiaus Kalbą Įtraukė Į Kongreso Rekordus

Senatorius James E. Murray iš Montana pasiūlė J. V. Senatui įtraukti į "Congressional Record" Jo šventenybės Popiežiaus Pijaus XII kalėdinę kalbą, kas ir buvo padaryta, Senatorių vienbalsiu pritarimu.

Senatorius James E. Murray savo kalboje pareiškė, kad Popiežiaus kalėdinė kalba daug prisidės prie tikslaus galvojimo ugdymo siekiant atstatyti pasaulį demokratiją ir taiką.

J. V. Paštas Įvedė Notas — Pinigų Perlaidas

Nuo vasario 1 d. Jung. Valstybių Paštas išduoda taip vadinamas United States Postal Notes iki \$10.00. Kiekvienas, kuris nori pasiūsti \$10 ar mažiau kam nors Jung. Valstybėse, išskyrus Alaską, Hawaii ir kitas valdančias sritis, gali nueiti į paštą ir prašyti United States Postal Note, už kurį reikia užmokėti 5 centus. Gavęs tokią Note, pirkėjas pats gali užrašyti vardą ir pavardę to asmens ar įstaigos, kuriam ar kuriai jis siunčia pinigus. Kol kas tokias Notes išduoda tik centraliniuose J. V. Pašto įstaigose, o vėliau bus ir skyriuose. Tačiau tokių Notes gavėjai gali jas išmainyti visuose pašto skyriuose arba depozituoti į banką, bet negali pervesti kitam asmeniui.

Jeigu kas nori daugiau siūsti, kaip \$10.00, tai gali išpirkti dvi ar daugiau Notas ir už kiekvieną turi užmokėti paštui, apskaitai siunčiamos sumos, 5 centus.

Gavėjai tokių J. V. Pašto Notes, turi jas iškeisti laike dviejų mėnesių. Pavyzdžiui, jeigu Nota išrašyta gruodžio 31 d., tai turi būti iškeista prieš arba vasario 28 dieną.

Nereikia jokių aplikacijų išpildyti, kad gauti Postal Notes, kaip yra daroma išperkant Money Order.

Bet jeigu kas nori gauti Money Order, tai bus išrašomi, kaip iki šiol.

Postal Notes įvestos dėl patogesnio ir greitesnio pinigų siuntimo darbo. Jung. Valstybių valdžia garantuoja už Postal Notes taip pat, kaip ir už Money Order.

Šiomis dienomis J. V. Valstybės Departmento pasekretorius Grew pranešė, kad Herbert C. Pell atšauktas iš Amerikos Karo Kriminalistų Komisijos Londone dėlto, kad Kongresas nebuvo paskyręs lėšų jo užlaikymui.

Zydų Telegraphiška Agentūra sako, kad Herbert C. Pell atšauktas iš Komisijos todėl, kad jis reikalavęs bausti tuos vokiečius, kurie papildė kriminalius nusikaltimus prieš Vokietijos žydus, ir kad dėl tokio jo reikalavimo kaipurie viršininkai nebuvo patenkinti Washington. Kas tie kaipurie?

Alijantų Korespondentai Negauna Leidimo Į Balkanus

Roma, vas. 5 — Iš Alijantų centro visuomenės santykių viršininkai sako, kad Amerikos ir Britanijos korespondentai, kaip grupė negauna leidimo įvažiuoti nei į vieną Balkanų valstybę, išskyrus Graikiją.

Jugoslavijoje, maršalo Titos valdžia davė leidimą Reuterio korespondentui H. D. Harrison įvažiuoti, kuris buvo tos agentūros vedėju ir daug metų gyveno Belgrade. Tačiau jokiame kitam Amerikos ar Britanijos korespondentui neduoda leidimo iš Italijos vykti į Jugoslaviją.

Albanijos Hoxha valdžia net atsisakė kalbėti dėl korespondentų įleidimo. Informacijų ir Kultūros ministras pranešė Alijantų centrui, kad Albanijoje jų korespondentai nepageidaujami.

Taipgi ir kitos Balkanų valstybės atsisakė įsileisti Amerikos ir Britanijos korespondentus. Nieko nepageidavo nei Amerikos ir Britų viršininkų pasikalbėjimas su sovietų Rusijos pareigūnais, kurie sudaro Alijantų Kontrolės Komisiją dėl Rumunijos ir Bulgarijos, korespondentų įsileidimo reikalui.

Hitleris Pasislėpęs Vienuolyne

Roma, vas. 5 — Pranešama, kad Vokietijos diktatorius Hitleris esą pasislėpęs mažame vienuolyne Salzburg, Austrijoje, priešmiestyje, kur jis tebekenčia nuo sąmokso bombomis jį nužudyti liepos 20 d. pereinamais metais.

Sakoma, kad vienuoliai buvo iš to vienuolyno išvaryti ir jame apgyvendintas Hitleris.

Raudonoji Armija Pasiekė Oder Upę

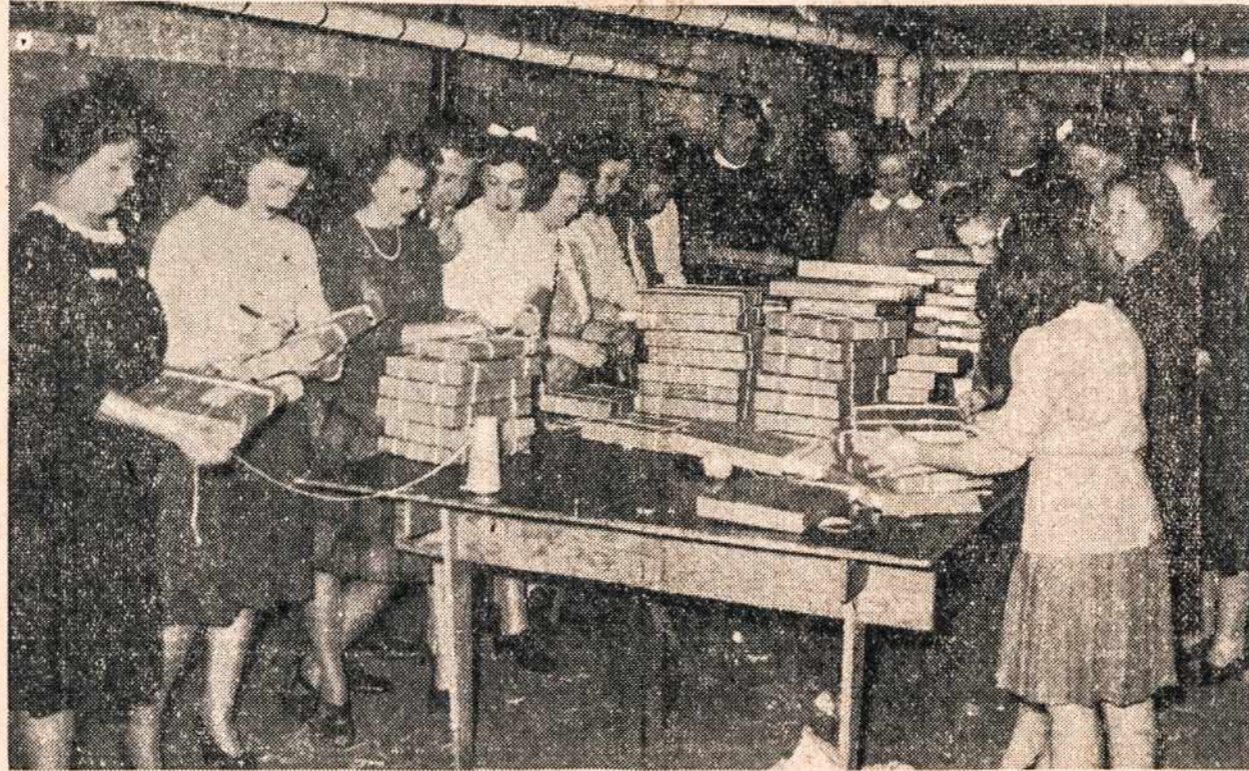
Tik 39 Mylios Nuo Berlyno

Londonas, vas. 5 — Rusijos raudonoji armija tarp Kuestrin ir Stettin pasitūmė pirmyn 19 mylių ir pasiekė Oder upę, kuri yra vienintelė stipresnė apsauga kelyje į Berlyną. Rusams beliko tik 39 mylios iki Berlyno.

Rytinėje Prūsijoje Rusijos karo jėgos suskaldė vokiečių kariuomenę Samland pusiasalyje besiverždami į Danzigo įlanką.

Karaliaučius beveik apsuptas, bet dar nepaimtas. Vokiečiai tebelaiiko vieną dešimtą dalį apsupimo. Pietinėje Karaliaučiaus

Lietuvių Kareivių Motinų ir Moterų Draugija.

PROVIDENCE, R. I. — Prie šios draugijos priklauso 60 narių — 13 mergaičių. Labai gražiai veikia. Kas mėnuo išsiunčia apie 200 laiškų kareiviams ir jūreiviams. Kalėdų proga pasiuntė 200 plotkelių ir kartu po dėžutę įvairių saldainių, rožančių, specialiai su parveiksiais dėl kareivių.

Dabar ruošiasi pastatyti dėl kareivių paminklą prie Šv. Kazimiero lietuvių par. bažnyčios,

kuris kainuos virš \$1,000.00. Gruodžio 26 d. sugrįžusiems kareiviams suruošė vaišes parapijos svetainėje, kur kleb. kun. J. Vaitekūnas pagyrė moteris už jų gražią darbuotę. Taipgi kalbėjo pp. J. Belkonienė, M. Tamošauskienė, M. Klimavičienė, E. Ciočienė, M. Spokienė, H. Nameikaitė. Svečiai kariai: Juozas Osmauskis, Jonas Gecevičius, Jonas Okulevičius, Ado-

mas Alukonis ir E. Gariackas pasakė gražias kalbas. p. E. Lašaitė sudainavo "Tilgiausių metų". Akompanavo varg. p. V. J. Stasevičius. Šis vaizdas parodo draugijos nares, pakuojuojant ir siunčiant kalėdines dovanas mūsų jaunuliams, kurie yra karo tarnyboje iš Šv. Kazimiero lietuvių parapijos. Dešinėje stovi kleb. kun. Jonas Vaitekūnas.

Amerikiečiai Išlaisvino 513 Belaisvių Iš Japonų Luzon Soloj

Gen. MacArthur Centro, vergijos. Du iš išlaisvintų Luzon — Pereitos savaitės pabaigoje amerikiečiai puolė japonus ir išlaisvino 513 didvyrių, kurie kautynėse su japonais Bataan, Corregidor ir Singapore buvo patekę į japonų nelaisvę.

Per tris metus paimtieji ir kiti pergyveno baisias kančias ir vargą. Apie šimtas iš jų buvo taip nusilpę nuo badavimo, ligų ir trijų metų senumo žaizdų, kad jie negalėjo paeiti, kuomet buvo išlaisvinti iš japonų

vergijos. Du iš išlaisvintų Luzon — Pereitos savaitės pabaigoje amerikiečiai puolė japonus ir išlaisvino 513 didvyrių, kurie kautynėse su japonais Bataan, Corregidor ir Singapore buvo patekę į japonų nelaisvę. Per tris metus paimtieji ir kiti pergyveno baisias kančias ir vargą. Apie šimtas iš jų buvo taip nusilpę nuo badavimo, ligų ir trijų metų senumo žaizdų, kad jie negalėjo paeiti, kuomet buvo išlaisvinti iš japonų

pusėje rusai pasivarė pirmyn 20 mylių ir užėmė svarbų komunikacijos centrą — Bartenstein.

Sakoma, kad visame 800 mylių karo fronte vokiečiai kasdien praranda po 10,000 kareivių. Maskva skelbia, kad vakar raudonoji armija užmušė, sužeidė arba paėmė į nelaisvę daugiau kaip 10,000 vokiečių ir 130 tankų iš trenkė iš veikimo. Per visą savaitę ištrenkė iš veikimo 1,033 tankus.

Vokietija jaučia, kad ji bus sutriuškinta, todėl labai susirūpinus trijų didžiųjų valstybių konferencija ir jos nutarimais. Vokietijai geriausia dabar pasiduoti, kad sutaupyti žmonių gyvybes.

Rooseveltas Sveikina Manilos Išlaisvintojus

Washington, D. C., vas. 5 — Visa tauta džiaugiasi Manilos išlaisvinimu. Ypač tas džiaugsmas padidėjo sostinėje, kai gavo prez. Roosevelto parašytą pareiškimą, kad "mūsų širdis pradėjo smarkiau plakti" šio didelio įvykio metu Rytiniame karo teatre.

Amerikiečiai Bombardavo Berlyną

Londonas — Pereitą šeštadienį, kad palengvinti sovietų Rusijos raudonajai armijai atlaikyti vokiečių ofensyvą, apie tūkstantis Jung. Valstybių bombanešių puolė Berlyną ir numetė 3,000 tonų bombų.

Amerikiečiai bombardavo geležinkelio stotis ir vokiečių valdžios įstaigas.

Nutruko Graikų Pasitarimai

Athens, Graikija, vas. 5 — Pasitarimai dėl taikos tarp Graikijos valdžios ir kairiųjų EAM-ELAS atstovų gali būti laikinai nutruko. Nesusipratimai kilo dėl amnestijos. Kairieji Eam reikalavo, kad visi jų partizanai būtų paleisti į laisvę. Valdžios atstovas tokiam reikalavimui pasipriešino.

Sakoma, kad EAM (kairieji partizanai) esa pasiruošę padėti ginklus, tačiau reikalauja, kad valdžia prašalintu visus, kurie bendradarbiavę su naciais. Kaip žnoma, kairieji visas kitas militares grupes, kurios palaikė ir palaiko valdžią, vadino fašistinėmis.

Pirkite Karo Bonus ir Stamps

Amerikiečių Kariuomenės Maniloj

Išlaisvino Tūkstančius Belaisvių Iš Koncentracijos Stovyklos

Iš Gen. MacArthur Centro, Luzon, vas. 5 — Pereitą šeštadienį amerikiečių kariuomenės jėgos į Manilą, Philipinų sostinę. Pirmoji kavalerijos divizija tuoju pasuko link Santo Tomas koncentracijos stovyklos, kur yra tūkstančiai amerikiečių ir filipiniečių belaisvių, jų apsupo ir nuginklavo prieš garizoną, kuris buvo stovyklos sargyboje. Kitos divizijos dalis atėjo į miestą iš rytų pusės.

Amerikiečiai iš karto užėmė Manilos miesto šiaurinę dalį, kur buvo

Santo Tomas koncentracijos stovykla — kalėjimas ir išlaisvino 3000 amerikiečių moterų ir vaikų, užėmė valdžios palatų. Japonai gali būti bandys laikyti komercijinėje miesto srityje arba ją sunaikinti, bet jau dabar amerikiečiai gali būti bus užėmę visą Manilos miestą, kai šis "Darbininko" numeris pasieks skaitytoją.

Tai didelis amerikiečių laimėjimas. Po trijų metų amerikiečiai atsiima svarbiausias pozicijas Pacifishiaurinę dalį, kur buvo ke.

Trijulės Pasitarimai Esą Rusijoje

Ankara, Turkija, vas. 5 — Praneša, kad prez. Rooseveltas, premieras Churchill ir premieras Stalin jau pradėjo ilgai lauktą susirinkimą. Tame susirinkime dalyvauja daug jų vyriausių patarėjų.

Pranešimai sako, kad susirinkimas įvyksta sovietų Rusijos teritorijoje, kur nors arti Juodųjų jūrų. Tačiau saugumo sumetimais neškelbia vietos.

Jeigu šis trijų didžiųjų valstybių vadų susirinkimas įvyksta sovietų Rusijos teritorijoje, tai Stalinas gali didžiulius, jog antrojo prezidento jam pavyktų prez. Roosevelta turėti savo kontroliuojamoje teritorijoje. Premierui Churchill'ui jau nenaujiena. Jis jau yra buvęs pačiame Kremliuje.

Visi informuoti asmenys tikrai žino, kad trijų didžiųjų vadų susirinkimas prasidėjo, ir kad to susirinkimo vieta spėjama yra pačioje Rusijoje, ir kad pasitarimai tęsis ilgai, nes yra daug svarbių problemų, kurias turi išspręsti.

Viena iš tų svarbių prob-

lemų yra Vokietijos pasidavimas ir jos okupavimas. Vokietijai pasidavus, militarai veiksmai turės būti sukonzentruoti Pacifisusirinkimą. Tame susirinkime dalyvauja daug jų vyriausių patarėjų. Pranešimai sako, kad susirinkimas įvyksta sovietų Rusijos teritorijoje, kur nors arti Juodųjų jūrų. Tačiau saugumo sumetimais neškelbia vietos. Jeigu šis trijų didžiųjų valstybių vadų susirinkimas įvyksta sovietų Rusijos teritorijoje, tai Stalinas gali didžiulius, jog antrojo prezidento jam pavyktų prez. Roosevelta turėti savo kontroliuojamoje teritorijoje. Premierui Churchill'ui jau nenaujiena. Jis jau yra buvęs pačiame Kremliuje. Visi informuoti asmenys tikrai žino, kad trijų didžiųjų vadų susirinkimas prasidėjo, ir kad to susirinkimo vieta spėjama yra pačioje Rusijoje, ir kad pasitarimai tęsis ilgai, nes yra daug svarbių problemų, kurias turi išspręsti. Viena iš tų svarbių prob-

Nesinori tikėti, kad Jung. Valstybių prez. Rooseveltas ir Anelijos premieras Churchill pripažintu sovietų Rusijai tas valstybes, kurias prieš karą buvo nepriklausomos. Tai priešintusi Atlanto Čarteriui, nebūtu teisingumo ir nebūtu galima tikėtis pastovios taikos pasaulyje.

Amerikiečiai Sutriuškino Antrą Tvirtovę Siegfried Linijoje

Iš Vyriausio Alijantų Ekspedicijos Jėgų Centro, vas. 5 — Praneša, kad Jung. Valstybių kariuomenės pralaužė antrą eilę tvirtovių Siegfried linijoje ir pasiekė atdarą lauką, vedanti į Bonn ir Cologne.

Pirmoji armija užėmė Wollseiffen ir eina link Euskirchen, kur sueina penki vieškeliai ir keturi geležinkeliai.

Vokiečiai, pripažindami amerikiečių įsiveržimą Monschau rytinėje srityje per radio įspėja, kad Amerikiečių Devintoji armija turi sukonzentravus dvi-

dešimt didelių formacijų su aštuoniomis iki dešimt tankų divizijomis šale Roer upės ties Cologne, kuris yra tik 20 mylių toliu.

Toliau į pietus leit. ten. Pattono vadovaujama rečioji armija dažu Siegfried liniją iš vakarų, įveržė į Roth, tik myliai vokiečių sienos, ir tapasistūmė pirmyn kpa-

Britų ir prancūzų armias žnyplės Colmar srityje spaudžia vokiečius tu kad viena nuo kitos yra 8 mylios.

*YOU LEND YOUR Money- THEY GIVE THEIR Lives!

IVAIRIOS ŽINIOS

Arabai Nori Sudaryti Unija

Cairo, Egiptas, vas. 5 — Praneša, kad vasario 14 dieną susirinks į Cairo miestą septynių arabų valstybių užsienių ministrų konferencijai, kad paruošti arabų tautų lygai konstituciją.

Syrija nori turėti savo armiją ir ją valdyti. Tačiau prancūzai neprima tu reikalavimų. Syrija remia kitos arabų valstybės.

Cairo spauda stipriai remia syrijonus, jų kovoje dėl nepriklausomybės.

23,000,000 Vokiečių Liko Be Namų Vokietijoje

Paryžius, vas. 5 — Pranešama, kad pačioje Vokietijoje dabar yra 23,000,000 vokiečių be namų.

Atstovų Butas Priėmė Versino Karo Darbo Bilį

Washington, D. C. — Jung. Valstybių atstovų butas 246 balsais prieš 165 priėmė May-Bailey bilį, pagal kurį, jeigu Senatas priims ir Prezidentas pasirašys, duos valdžiai teisę priverstinai imti darbininkus nuo 18 iki 45 metų amžiaus į karinius darbus.

Italijos Lietuvių Draugija 'Lithuania' Kreipiasi Į Lietuvius Amerikiečius

Sausio 3 d. LAIC yra gavęs sekancio turinio laišką iš Italijos:

Roma, 1944 m. lapkričio 21 d. "Atsidarius pašto susisiekti tarp Europos ir Amerikos, Italijos Lietuvių Draugijos "Lithuania" Valdyba (Associazione Tra i Lituani Residenti in Italia) panaudoja pirmą progą pasiųsti Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviams savo širdingiausių sveikinimų ir kartu turi garbės painformuoti Amerikos Lietuvių Centrą apie vadovaujamąją Draugiją, su yltimi, kad Gerb. Informacijų Centras malonės perduoti žinias visoms Amerikos lietuvių organizacijoms.

kurie dar bus nepaimti į karo tarnybą.

Neabejojama, kad tą bilį priims Senatas ir Prezidentas pasirašys, nes pastarasis reikalavęs tokio įstatymo.

Korejiečiai Aukojo \$666 J. V. Karo Reikalams

Iš Pacifiko srities, vas. 5 — Korejiečiai, gyv. Tnian saloj, Marianas, išlaisvinti iš japonų vergijos ir pagyvenę metus Jung. Valstybių valdžioje, sudėjo \$666.35 iš savo uždarbių ir paaukojo Amerikos karo reikalams ir sumušimui japonų.

Žuvo Milionas Siuntinių

Washington, D. C. — J. V. Karo Departamentas praneša, kad vokiečių ofensyvai prasidėjus Belgijoje ir Luxemburge, žuvo apie milijoną amerikiečių adresuotų siuntinių.

Bulgarija Pripažino Lenkų Kvislingų Valdžią

Istanbul, Turkija, vas. 5 — Bulgarijos valdžia pripažino lenkų laikinąją valdžią, kuri buvo sudaryta Maskvoje.

"Lithuania" yra įsikūrusi 1926 metais Romoje, ir nuo to laiko veikia kaip vienintelė visų Italijoje gyvenančių lietuvių organizacija. Ji nėra partinė: neatstovauja kuriai nors srovei, bet priešingai jungia be išimties visą lietuvių koloniją ir kaip tokia teisėtai ja visame kame atstovauja. Šiais sunkiais Lietuvai laikais jai teka nuveikti ir nauji uždaviniai. Jų tobulesniam įgyvendinimui ir mūsų visų bendros tautinės kovos didesniai suvienodinimui, "Lithuania" Draugijos Valdyba mieliai norėtų bendrauti su kitomis Lietuvių organizacijomis. Tuo tikslu Valdyba norėtų sužinoti apie Amerikos lietuvių

Graikijos kairieji partizanai, pralaimėję kovą, šaukiasi dabar Jung. Valsstybių, sovietų Rusijos ir Prancūzijos pagalbos, kad tos valstybės prisiųstų Graikijon komisijas prižiūrėjimui, kad toje šalyje ir kairieji turėtų spaudos laisvę.

Lietuviški kvislingai smerkia lietuvius, latvius, estus ir lenkus, kai tų tautų organizacijos prašo, kad Jung. Valstybės, Anglija ir sovietų Rusija turėtų komisijas, kurios prižiūrėtų, kad Lietuvoje ir kitose pavergtose šalyse žmonės turėtų laisvę ir teisę pasirinkti sau valdžią. Bet kai kairieji graikai prašo alijantų komisijų Graikijon, tai lietuviški kvislingai pilnai su tokiu prašymu sutinka ir jį užgria.

Graikijoj dauguma žmonių turi pilniausią laisvę. Niekas graikų netremia ir tolimus kraštus. Jeigu graikai kairieji, kurių yra mažuma, neturi pilnos spaudos laisvės, tai nėra taip jau baisus daiktas. Komunistinė propaganda yra nuodai. Graikijos valdžia turi būti žino, kad be kairiųjų spaudos daug greičiau galės atstatyti tvarką toje šalyje.

Lietuviškų kvislingų spauda rašo, kad dabar pavergtoje Lietuvoje turi giedoti Staliną ir Rusiją liauapsinantį 'himną', bet po to nedraudžiama giedoti ir "lietuvių tautos giesmę". O kaip su vėliava? Ar pasakui "matuškos" Rusijos vėliavos lietuviai gali nešti savo tautos trispalvę vėliavą?

organizacijas. "Lithuania" Dr-jos Valdyba tikisi, kad Amerikos Lietuvių Informacijos Centras neatsisakys kiek plačiau painformuoti apie savo vadovaujamo Centro veikimą, o taip pat malonės pranešti apie kitas Amerikoje veikiančias lietuvių Draugijas: jų veikimo bendrą pobūdį, jų adresus ir t.t.

"Lithuania" Draugija būtų labai laiminga galėdama gauti iš J. A. V. lietuviškų laikraščių biuletenių bei kitų leidinių liečiančių mums opius klausimus. Jie sudarytų svarbų veiksnį Draugijos varomame spaudos darbe bei suteiktų nemažą džiaugsmo Italijos lietuviams, kurie jau kelinti metai kai nėra matę lietuviškų spausdinių.

Kazys Gabriūnas, Valdybos Pirmininkas". LAIC pastaba: Reikalingi žygiai Italijos Lietuvių Draugijos prašymui patenkinti jau padaryti.

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas yra vienintelis Lietuvos žmonių šelpimo fondas Amerikoje. Jeigu kurioje lietuvių kolonijoje dar nėra to fondo skyriaus, tai lietuviai veikėjai turėtų tuojau suorganizuoti. Dėl informacijų kreipkitės į to fondo centrą šiuo adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 19 West 44th St., New York 18, N. Y.

Remk šios šalies apsigynimą Pirk Defense Bonds ir Stamps!

Jauna graikaitė nešasi sausu medžio šakelių, kad pakūrti pečių ir pasigaminti valgio. Karo bangai praužus daugeliui Europos ir Lietuvos žmonių reikės ir reikia nešti savo jėga įvairūs ūkiški reikmenys.

GĖLIŲ PARDAVĖJA

Jauna širdis — plati, lyg marios. Eliutė eina Laisvės Alėja jau antras kartas žiūrėdama į vitrinas. Ir ko čia tik nėra. Ir ko nenori aštuoniolikto metų mergaitės širdis?! Rodos, tik tada ji imtų kiek ramiau plakti, jei iš visų tų gražiųjų langų išimtum visa, kas puikiausia, ir sudėtum prie jos kojų... Gal tada?... Bet ir tai, oi, kiek troškimų dar liktų nepasotinta.

Eina Eliutė... Žiūri... Bet kur tau?! Ryte ryja akimis visas tas puošnybes. Ir apsiaustėlio reikėtų, ir skrybėlaitės, suknelės vienos, ar va — ir anos, batelių, kojinaičių, žiedo ir dar, ir dar... Bet jos, gėlių pardavėjos, algėlė tik 150 litų. Ir labai spaudžiantis su maistu, kitoms išlaidoms liks tik 70 litų.

Antrą kartą eidama jau ima skaičiuoti.

— Gal apsiaustėlio nereiks, bus geras ir tas pats. Na, bet be skrybėlaitės apsieiti negalima. Reikia ir suknelės būtinai, nes ir jos šeimininkė reikalauja, kad būtų gražiau apsiengusi. Kas nemato gėlių, tas turi pamatytį pardavėją! Toks jos šūkis jau seniai išdirbtas pirkėjams patraukti.

Ji dar kelius rytmečius vaikščios ir žiūrines į vitrinas, kol su savo besote širdele susitars, kas būtinai reikalinga, o be ko dar galima apsieiti. Bet vis dėlto šį kartą daug reikės pirkti. Tad svarbu apsigalvoti, kad akims blizgučiais susizavėjus, nepaliktum be būtiniausio.

Ak, jau devynios! Ir Eliutė skubiai pasuka į savo gėlių karaliją. Dėsto, tvarko, turi būti gražu. Tai privalo viliote vilioti praėivių akis! Na, ir grežiasi žiedeliai į langą, lyg tiesdami savo glėžnas rankutes šauktų: Pamatykit! Pamatykit mane!... Juk, antai, tavo sužieduotinos šiandien vardinės!.. O tavo draugė serga!.. Dėsto Eliutė gėles ir

mašto, kokių pirkėjų šiandien bus daugiausia. Dirsteli į kalendorių. Šiandien Šv. Atanazas. Tai maža težada, nes šis vardas nelabai paplitęs paprastų mirtingųjų tarpe. O kaip gera būtų gėles parduoti! Patarri, padedi išrinkti pačią gražiausią puokštę... Juk tai meilės, džiaugsmo pasiuntiniai.

Ir ima niūniuoti: "Pasakykite jai, mieli žiedai..."

Pažvelgia pro langą. Už jo dvi poros mėlynų vaikiškų akučių. Jos tokios, rimtos, kaktytės suraukimos. Matyt, svarsto, pirščiukais šen, ir ten parodo, vadinasi, — tariasi. Pagaliau įeina.

— Mums varpelių, štai aną vazoną. Ar brangus? Mamytė taip juos mėgdavo... — sakė rausvos lūpėlės, o kaktytė dar labiau susitraukia.

Eliutė švelniai pasako kainą.

— Onyt, gal kurią pigesnę?

— Bet, Vytuk, ar tu atsimeni, kaip mums mamytė pasakodavo apie varpelius, kad jie tyliai, tyliai rytmečiais skamba, kai Dievuli Motina eina rasotomis lankomis. Mamytė taip juos mėgdavo. Aš manau, kad motutė juos girdės. Juk vakarais per kapines Dievo Motina eina... Gal ir panelė mums nuleis...

Vytuko akelėse kažkas sužiba.

— Rytoj motinos diena. Mes norime, panele, mamyte ant kapo... — užsikerta jo balšelis.

— Gerai, gerai, vaikučiai! — Kiek jūs turite?

Išsitiesia sugniaužta rankutė su smulkiais pinigėliais. Suskaitoma. Varpelių vazonėlis suvyniojamas. Liūdnomis akimis gėlių pardavėja išlydi mažuosius pirkėjus...

Ir taip visą dieną gėlės buvo renkamos ir perkamos veik išimtinai mamai: ar jau išėjusiai iš šios vargų pakalnės, ar dar galin-

ILGESYS

Kodėl tėvynė taip toli, Kad aplankyti negali? Ji ten už okeano liekti, Mintim gali vos susisiekti. Ar ji ten verkia, — negirdi, Ar ji ten kenčia, — nematai, — Kad ji gyva, vos numanai, Jos pulsas tvaksis tau širdy...

Atgal jau daugel, daugel metų Per jūrų vandenyną platų, Svečių šalin atkeliavau, — Ilgesniam laikui užkliuvau. Jinai ten liko apsiverkus Manęs, ar kito — nežinia, Bet mintys vargino mane. Ir vėjai kilo, vėjai smarkūs, Vos-vos įstegė mūsų valtis Per drumstą okeaną keltis, Bet laivas likosi saugus: Tėvynė meldėsi už mus.

Dabar gi ją, vargų varguolę, Priešų rindai slopin užpuolę, Sveikus, stipriausius vyrus rau. Ir stato krivinon talkon. [ja Išlėto tekina jos kraują Ir laisto svetimon aukon. Ar teks į vokiečio nagus, Ar vėl valdžion senojon klius, — Vis tiek jai vargas, vis jai skauda.

O priešas vien tik turi naudą. Per amžius vargdama vargus, Ji nuo kančios negal pabėgti. Tik vienas rūpesnis jai liekti: Katras sunkesnis jungas bus?!

Ar neužsvis jau mums viltis Gražesnė, negu yr ligšioliai? Ar nukankinti mūsų broliai Šviesos ir laisvės nebeatys?

Bet kaip audra, žaibus išsaudžius,

Palšam užmiegti debesyj, Ir, žemę lietumi išmaudžius, Išnyksta, — džiaugiasi visi, — Taip karo dūmai išsisiklaistę, Pasauliui nauja ką nulems, Ir tautos, kraują apsilaišę, Sau iš audros gyvybę sems. Ir mūs tauta, ikišiol skriausta, Sau pilną laisvę iškovos, Ir suskambės varpai garbės Laukuos tėvynės — Lietuvos!

J. K.

čiai linksmai pasidžiaugti savo vaikų dovanomis. Daugiausia pirkėjų buvo vaikai, maži, šiek tiek paugėję, kurie dar tampriai surišti su motinos širdimi.

Eliutė eina į namus, jos akys nebesidairo į puošniusius langus, mintys toli nuskrudusios. Ji atsimena motiną, tą aukštą, liesą, kiek palinkusią moteriškę. Vaizdas po vaizdo slenka pro akis. Bet iš jų ypatingai prasimuša vienas paveikslas. Jis ryškesnis už kitus ir ilgiausiai trunkas. Eliutė, rodės, savo akimis vėl matė, kaip jai mokantis gimnazijoje, kas sekmadienis su nema-

žu ryšulėliu pas ją ateidavo jos geraširdė motinėle. Atšerpėjusiomis nuo darbo rankomis ji viską sudėdavo ant staliuko: pieno butelį, duonos kepalėlį, sūrėlį, sviesto... Ir liūdnai, liūdnai žiūrėdama pasakydavo:

— Kiek turėjau, vaikeli, visa tau ir atnešiau. Gal bent tau lengviau bus vargas vartgi, kai pramoksi.

Paskum pūslėtomis rankomis išrišdavo iš skepetaitės keletą varinių pinigėlių ir įsprausdavo juos į Eliutės delną, šluostydama skepetaitės kampeliu nepaklusnią ašarą, kuri jau riedėdavo pageltusiais skruostais.

— Mano mamyte! — tik dabar susigriebė gėlių pardavėja... Ak, kiek daug tu man davei! Kiek daug!.. Viską, ką tik pajėgei... O aš?.. Aš galvoju apie sukutes, batelius, nors tu namie tą patį purvynėlį bren-di, kaip ir pirma. Tik jau dabar tos dieneleš daug sunkesnės senatvės pakirstoms kojomis...

Eliutė giliai, giliai atsi-dūsta. Kaip gera, kad rytoj motinos diena. Taip, ji dabar jau žino, ką pirk. Jai pačiai dar nieko nerėkia. Rytoj ji savo motinėlei nusiųs trisdešimt litų. Vargšė senutė. Kaip ji džiaugsis gavusi tokius pinigus, kaip džiaugsis... Ir kas mėnuo taip! O dovanų?

Ak, kiek siekelių linų turėdavo nurauti mamyte, kol jai įtaisydavo gražią uniforminę suknytę. Dabar ji jau žino, ką nupirks. Mamai turi būti sunkia, vilnonė, plona. Nuo dukters.

Ir širdis Eliutės krūtinėje šokinėte šokinėja, kad ji galės tiek daug džiaugsmo suteikti savo žilagalvei motinai. Ką reiškia tos vitrinos. Kad jau jaunos aštuoniolikmetės mergaitės širdis, ta besotė, lyg marios, širdis perpildyta. Ji nieko, štai nič nieko nebe-nori. Vien tik šiuo tyru džiaugsmu džiaugiasi. "Ž."

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Rožančiai
"Darbininko" administracijoje galite gauti sekamų rožančių:
Puikus baltas, sidabrinis \$8.00
Juodas stiprus \$1.25
Rusvas stipriai padarytas \$1.20
Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Ar Įvyksta Siandien Stebukly? Taip!
Tai sužinosi perskaitęs
Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:
ŠVENČ. P. MARIJOS APSIREISKIMAI LIURDE
Sia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.
Ją skaitykite ir netikintieji!
Liurdo knyga
Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais irišta, virš 500 puslapių.
KAINA — \$3.50
Kreipkitės su užsakymu:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

LEIDŽIANT "VYTĮ IR ERELĮ"

Lietuviška knyga šioje šalyje šiandien yra retas svečias.

Užtai reikia džiaugtis nutarimu išleisti mūsų seno spaudos darbininko kun. Dr. K. Urbonavičiaus — J. Kmīto — stambiają apysaką "Vytis ir Erelis".

Jau yra suėję penkiasdešimt metų, kai kun. Dr. K. Urbonavičius pradėjo savo tarnavimą lietuviškajai spaudai.

Per tą laiką jis parašė nemažą eilėraščių, apsakymų ir kitokių veikalų, kurių dalis išėjo knygomis, o dalis ligšiol tebestovi laikraščių skiltyse. Šio jo ryšio su spauda nenutraukė nė daugėja metai, nei ligos. Jis lietuviškajam žodžiui dirba tyirtai, atsidėjęs, nepailsdamas.

Kun. Dr. K. Urbonavičius, "Vytis ir Erelis" leidžiamos knygos autorius.

"Vytis ir Erelis" buvo parašytas prieš kelerius metus, bet prasidėjęs karas sutrukdyė išleidimą. Gaila, kad taip atsitiko, nes čia, šioje šalyje, lietuviška knyga reikia remti, spausdinti, platinti, — juk tik Amerikoje šiandien gali skambėti laisvas, diktatorių neužgniaujamas lietuviškas žodis ir mintis.

Dabar jau padaryti rimti žingsniai knygai išspausdinti. Šio veikalio išleidimas yra nemažas darbas: knyga yra didoka, pareikalas daug išlaidų.

Užtat leidėjai tikisi lietuvių paramos šiai knygai išleisti. Ta parama tarnaus lietuviškajai kultūrai ir spaudai. O kiekvienas susipratęs lietuvis turėtų laikyti sau garbe ir pasididžiavimu būti savos kultūros ir spaudos rėmėju.

Kiekvienas rėmėjas gaus "Vytį ir Erelį". Nenorim

čia iš pagrindų išdėstyti visko apie tą knygą — skaitytojas turės malonumo pats tai patirti.

Bet dabar jau galime pasakyti, kad "Vytis ir Erelis" yra stambi knyga ne tik puslapių skaičium, bet ir savo turiniu. Joje aprašomi svarbūs lietuvių tautos gyvenimo atsitikimai ligi paskutinių dienų; pasakojamas gyvas ir viliojantis, juo labiau, kad autorius nesigaili duoti ko daugiau nuotykių, painingos intrygos, netikėtų situacijų. Dėl to knyga įdomi skaityti, — vis nori žinoti, kas toliau atsitiko. Be to, reikia atsiminti, kad autorius į savo knygos lapus įdeda apščiiai humoro ir nešykšti juoko.

Pagaliam netrukus patys įsitikinsite knygos įdomumą.

Tuo tarpu, nieko nelaukdam ateiškite leidėjams į talką. Stodami į "Vyties ir Erelio" rėmėjų eiles, drauge paremsit lietuvišką kultūrą ir lietuvišką knygą apskritai.

Štai ištrauka iš leidžiamos knygos — "VYTIS ir ERELIS":

Į PAKAUŠĮ

... (Vaišmantas ir dr. Bitinas kalbasi su revoliucionierium Pilvūčiu, kurs siūlo jiems sukelti Lietuvoj revoliuciją, kurią laimėjus, Pilvutis duos jiems ministrų pareigas).

Vaišmantas: — Tai labai viliojantis pasiūlymas. Tačiau, kad tamstai, kad tamstai paskui netektų nusivilti, mes jau dabar pareiškiame, jog revoliucijos Lietuvoj nenorime.

— Tai pavadinkite ją kontr-revoliucija, tik dirbkite mūsų darbą! — kietai atrėžė Pilvutis.

— Kontr-revoliuciją — prieš ką?

— Prieš bolševikus!

— Tai jau geriau skamba. Bet ir čia turime pareikšti, kad su eserais vis tiek nesidėsime.

— Prasmege buržujai!

— Matai, jau tamsta karščiuojiesi, o sakeisi duosias mums laisvai apsispręsti, — nusišypsojo Vaišmantas.

— Bet kad jūs nieko nesuprantate! Štai kas mane iš pusiausvyros išvaro! — riktelėjo Pilvutis. — Duok jiems laisvę, o jie spardosi.

— Bet laisvę jau mes turim, — tarė Bitinas.

— Bolševikai jus pavergs, jei su mumis nesidėsėte. Jau jie čia pat. Kas jus apgins?

Tai sakydamas, Pilvutis dar nieko nebuvo ma- tųs. Bet štai durys staiga atsidarė, ir į vidų įsiveržė šeši ginkluoti vyrai, kurių vienas greitai prišoko prie stalo ir pasigriebė ten gulintį Pilvūčio revolverį.

— Rankas aukštynt! — riktelėjo vadas.

Visi skubotai rankas iškėlė. Ateiviai iškratė jų kišenių, bet ginklų nerado. Vadas burbtelėjo: — Surišt jiems rankas!

Išakymas veikiai buvo išpildytas. Dabar jau aišku, kad tai tikrieji bolševikai. Iš išvaizdos tai lyg lietuviai. Vaidai lyg pažįstami. Vieną Vaišmantas tikrai pažino. Tai lenkuojantis miestelėnas, netolimas jo kaimynas. Pilvutis tiesiog sustulbo. Nė žodžio negalėjo pratariti. Staiga išžiūrėjęs į vadą, suriko: — Michailov - Mikulis!

Tasai nė akimi nemirktelėjo. Po valandėlės sausai atsakė: — Galėčiau tave ignoruoti, Pilvuti. Bet nėra reikalo. Dar geriau, kad tave pažindamas, be jokios klaidos galiu areštuoti kaip niekšą kontrrevoliucionierių.

— Aš kontrrevoliucionierius! O kas daugiausia revoliucijai pasidarė?

Michailov - Mikulis sardoniskai šypstelėjo.

— Tai gal ir dabar revoliucijai darbavaisi, kai prikalbinėjai šituos buržujus sukilti prieš sovietų valdžią?

Jie matomai kurį laiką buvo beklausa už durų. Pilvutis pamatė, kad jiems neišsimeluosi. Tad užsidegęs pykiu drožė tiesiog Mikuliui į akis: — Tai tu esi kontrrevoliucionieriška kiaulė! Mes eserai aukštai buvom iškėlė revoliucijos idėją, tik jūs viską dumbliu pavertėt ir gražinoite carizmą!

— Girdite, tovariščiai? — kreipėsi Mikulis į savo draugus.

— Girdim, girdim. Ant sausos šakos jį! — visi suriko.

— Jis to neišvengs, bet pirmiau turime teismą padaryti. Jis jau prisipažino, bet kas daryti su šiais dviem buržujais?

— Visus ant sausos šakos! — riktelėjo miestelėnas.

— Tai lengva pasakyti, tovarišč Padleckij, bet kur prieš juos įrodymai? Revoliucinis teismas privalo būt nepaliečiamai teisingas.

Miestelėnas net išsižiojo iš nuostabos.

— Kur įrodymai?! Ar gi jie, mums besiklausant, nepareiškė, kad nuvertę bolševikus, nesidės su eserais?

— Taigi ot čia ir keblumas. Jie pasisakė nesusidėjęs su mūsų priešais eserais. Ot čia ir glūdi palengvinanti aplinkybė.

— Ne! Ką čia to paisyt! — nesiliovė Padleckis. Kad ir su eserais neina, bet vis vien prieš mus nusistatę. Jie buržujai!

— Ot dabar tai logingai šneki. Jie buržujai, reiškia, ne mūsų klasės žmonės. To užtenka. Ar ne, tovariščiai?

— Taip, taip! — visi užgriovė. — Buržujus ant sausos šakos!

— Teismas baigtas. Nuosprendis ko teisingiausias. Tik kur mes saują šaką surasime? Šio dvarponio sodas gerai prižiūrimas. Sausų šakų nesimato. Į mišką toloka. Kas daryt?

— Tai paleisti jiems kulka į pakaušį, ir atlikta, — tarė miestelėnas.

— Taip tai lengviau. Be to, jiems čia parodysim, kad mes bolševikai išradom gailėtingiausią egzekucijos būdą — į pakaušį. Auka nė nepajunta, kai kitam pasauliui atsiduria.

— Taip, buržujus reikia civilizuoti, — tarė miestelėnas.

— Tad darban, tovariščiai. Nuveskime jus kiek toliau už namų — sode jus užkasti būtų per daug garbės — liepsime jiems išsikasti duobes — tegu buržujai nors savo pakasynoms kiek padirbės — ir... revoliucinis teismas bus įvykdytas. Jis skubus ir teisingas. Ypačiai teisingas. Gal mėginsite tai užginčyti? — pašėpiančiai kreipėsi į nuteistuosius.

— Kokie teisėjai, toks ir teismas — kiauliškas! — sušniokstė Pilvutis. Pavadinti jį šunišku tai būtų didžiausias įžeidimas Lietuvos šuneliams.

Uoliejį tovariščiai šoko jo mušti, bet Mikulis juos sulaikė.

— Tegu išsiburnoja, tai paskutinė jo proga. Bet aš jam patariau susivaldyti, nes revoliucinis teismas, teisingumo dėliai, gali savo ištarmę pakeisti: buržujams į pakaušį, o jį ant sausos šakos.

Pilvutis prikando liežuvį. O ką, jeigu iš tiesų nuteis jį pakarti? Į pakaušį vis dėlto lengviau. Reikia pripažinti, kad tie niekšai bolševikai padarė nors vieną gerą išradimą — į pakaušį, — pamintijo Pilvutis.

Vaišmantas su Bitinu tylėjo — ką bekalbėti su tais žmonėmis? Tai kažkokie pakrikėliai. Bet iš kur pas juos ta pagieža? Rodos, nieka bloga jiems nėra padarė. Pažiūrėjo į jų veidus. Tai paprasčiausiai kaimiečiai, dvarikiško tipo, tik apsimetę akyplyškos kauke. Bet buvo namata, kad ta rolė neįprasta jiems vaidinti. Kiek įsikausė, ir tas tik jų drąsą palaikė. Šiaip jau bet koks sukrėtimas galėjo jų nuotaiką pakeisti. Bitinas tai pastebėjo ir — ryžosi į juos prakalbėti.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums įkalbėjo, kad mes buržujai, bet jis pats niekuo nuo mūsų nesiskiria. Tad jei užsispyrėte visus inteligentus būtina jį žudyti, tai padėkite nuo jo, nes jis toks pat kaip ir mes.

— Vyrai! Už ką jūs norite mus nužudyti? Kad mes lietuviai? Bet ir jūs lietuviai. Ar už tai, kad mes apšvietė ir kiek geriau apsirėdė? Bet mes norime ir jus apšviesti ir jūsų būklę pagerinti: Mes juk ne kokie čia ponai, tik kiek apšvietę kaimiečiai! Ir jūsų vadas toks pat baltarankis, juodo darbo niekad nedirbęs. Jis taip pat apšvietęs, o jei apdriskęs, tai tik tyčia, kad jus lengviau apgautų. Jis jums į

Sovietiška Lygybė -- Visi Lygus Ubagai!

Ką bolševikai davė Lietuvos gyventojams*

Sovietiško ūkio bandymai nepavyko

Sovietų Rusijoje jau nuo seniau yra išbandytas režimo pasiteisinimas: jei kuri sritis nesugebėjimais ir nepasisekais bandymais jau galutinai sugriauta, visą kaltę už tai suverčia trockininkams, fašistams ir kitiems įvairiems "liaudies priešams". Tas pat atsitiko ir Lietuvoje. "Reformatoriai" pastebėjo, į kokį chaosą jie įstūmė solidų ir produktingą Lietuvos ūkį, ėmė rinkti kaltinamąją medžiagą.

Komunistų partijos dienraštis "Tiesa" užpuolė žemės ūkio komisariatą, kuris nesugebąs "griebtis darbo, kaip reikiant vadovauti". Jis esąs "labiau panašus į didelę kanceliariją, kurios tarnautojai tik ražo plunksnomis, išrašo didžiausias krūvas popierės, bet labai mažai vadovauja žemės ūkiui. Praėjo pusė metų, o naujakuriams skirtos 20 milijonų litų paskolos dar nesugebėta išdalinti". Už naujakurių negalėjimą įsikurti jiems išnuomuojuose sklypuose partijos organas apkaltino irgi žemės ūkio komisariatą.

Artėjant 1941 m. pavasariui buvo sustiprinta kolchozų propaganda. Partijos centro sekretorius Sniečkus pareiškė: "Pagrindinis mūsų 1941 metų liaudies ūkio plano uždavinys yra socialistinių žemės ūkio formų sustiprinimas — kolchozų įvedimas". Daug kalbėta ir rašyta apie S.S.S.R. kolchozų "gerbūvį" ir Lietuvos ūkininkai raginti "laisva valia" dėtis į kolektyvinius ūkius.

Lietuvos ūkininkai apie tai tačiau nei girdėt ne norėjo. Sovietinės baudžiosios jiems užteko ir be kolchozų. Tada raudonoji valdžia išleido visą eilę įsakymų, kuriais ūkininkai buvo verčiami atsisakyti nuo jiems įprasto laisvo ūkininkavimo.

Vienas sunkiausių tų įsakymų buvo atiduoti okupacinei valdžiai nustatytus javų, bulvių, pieno, sviesto, mėsos ir vilnų kiekius, kurie nustatyti neatsižvelgiant į tai, ar ūkininkas tuos produktus gamina ar ne. Pagrindinai grūnai mechaninis mastas, būtent, kiek ūkininkas turi žemės, neatsižvelgiant dirbamos ar nenaudojamos. Ūkininkai, turintieji iki 30 hektarų žemės, turėjo valdžiai atiduoti 290 kilogramų javų nuo 1 hektaro (iš viso — 8700 kilogramų!), bulvių 230 nuo kiekvieno hektaro (iš viso — 6900 klg.), pieno nuo 1 hektaro, neatsižvelgiant, kiek ūkininkas karvių turi 30 literių (iš viso 2400 ltr.), mėsos nuo hektaro 300 klg. gyvo svorio (viso 9000 klg.). Mažiau 25 hektarų žemės turintiems šios normos šiek tiek mažesnės, o tiems, kurie pareikalavo noro dėtis į kolchozus, norma sumažinama iki minimumo — apie 8 kartus mažiau.

Įsakymo tikslas krašto gyventojų buvo aiškiai supras: ūkininkai, jokių būdu nepajėgdami atlikti tokių didelių duoklių valstybei bus priversti dėtis į kolchozus. Joks ūkininkas savo ūkyje tokiomis prievolėmis įpareigotas negalės išsilaikyti.

Kaip Lietuvos darbininkai bolševikų buvo paversti vergais, kurie už žemą atlyginimą turėjo kuo daugiau gaminti, taip Lietuvos ūkininkai buvo norima paversti valstybės baudžiauninkais, įpareigotais okupuotoms apskrityms paskirti ypatingą S.S.S.R. įgaliotinis, kuris prižiūrėjo, kad ūkininkai stropiai vykdytų jiems uždėtą prievolę. Už duoklių nepristatymą buvo grasinama ne tik prievarta išieškojimu, bet ir teismo atsakomybe.

Be to, ūkininkus, lygiai kaip ir kitus krašto gyventojus prispaudė nepaprastai didelė valstybinių mokesčių našta. Palyginus su nepriklausomos Lietuvos periodu, sovietinėje Lietuvoje mokesčių valstybei buvo lygiai 3 kartus daugiau. (L. I. B., 1941. IV. 23.).

Komunistinėje "lygybėje" keistai buvo ryškūs piliečių socialiniai skirtumai: solidžiai ir net ištaigingai įsitaisę privilegijuoti komisarai, aukštieji valdi-

* Šis straipsnis paimtas iš Argentinijoje išėjusios ispaniškos knygos "Lituanía entre fuego cruzado" — LIETUVA KRYŽMINĖJE UGNYJE. Originalinė jo antraštė yra "Kolektyvinis aplėšimas". Red.

A BEAVER, BUT NOT EAGER—Pic. Thomas W. Kilgore, "resting" during a lull in the fighting near Hurtgen, haggard and unshaven, shows traces of the horror he has seen and privations he went through, along with other GIs. He's not eager, but is game for more.

BITING FLOWER—This lady's corsage is composed of meat-eating flowers, the marvelous Venus fly-trap which flourishes in southeastern North Carolina. If guy gets fresh, flower is liable to nip him as hinged blades snap shut when insects touch little triggers inside.

ninkai, menininkai ir karininkai — ir skurde paskendus darbininkų, ūkininkų ir žemesniųjų tarnautojų milžiniška dauguma. Šie tai tikrai visi lygūs — lygūs visi ubagai!

Skelbdami kitiems taupumą iki kraštutinumo, komisarai patys švaistėsi stambiomis sumomis. Vien tik spalų revoliucijos paminėjimo iškilimams Lietuvoje buvo išleista 84,000 dolerių. O ta jų šventė Lietuvoje labai mažai kam rūpėjo. Iš krašto piliečių išspausti mokesčiai buvo dar naudojami NKVD agentams apmokėti, agitatorių dienpinigiams, komunistinėms organizacijoms remti ir t.t. Ūkininkų ir darbininkų sluogsnius nusiaubė didžiausias nusivylimas. Visi matė, kad bolševikams rūpi ne gyventojų gerovė, bet jų apiplėšimas. Kai privatinė nuosavybė buvo jau atimta, asmeniniai piliečių ištekliai išspausti, pagreitintu tempu buvo aikvojamas valstybinis krašto turtas. Be kita ko per vienus okupacijos metus bolševikai išlikto ir į S.S.S.R. išvežė 180.000 ha. Lietuvos miškų. (L. I. B., 1942. VII. 21.).

Atėjo jau 1941 metų pavasaris, bet daugelis ūkininkų daugiau ar mažiau negalėjo laukų įsėti. Jau okupacijos pradžioje iš ūkininkų, turėjusių daugiau 30 ha žemės, buvo atimti visi javai, gyvas ir negyvas inventorių, tad tokie ūkininkai ir norėdami, aišku, negalėjo sėti. Kitų šeimoms trūko darbo rankų, nes pajėgų vyrų buvo paimti į raudonąją armiją arba areštuoti, o darbininkų pasisamdyti buvo beveik neįmanoma. Trukdėsi sėja ir tuose ūkiuose, kurie buvo vis dar reformuojami ir artinami prie kolchozų sistemos. Dėl visų šių priežasčių sovietinėje Lietuvoje 1941 m. pavasarį liko neužsėta 466,300 ha dirbamos žemės. (L. I. B., 1942. IV. 16.).

Ūkio padėtis pasidarė tokia beviltiška, kad Lietuvos komisarių taryba ėmėsi prieš ūkininkus kraštutinių priemonių. Ta taryba įpareigojo sovietiškąją prokuratūrą traukti griežčiausio teismo atsakomybėn laukų neįsėjusius ūkininkus, ir jų bylų tardymą baigti per tris dienas. Iš tariamai "sabotuojančių buožių" buvo atimta teisė naudotis žeme, buvo konfiskuoti visi jų pastatai, inventorių ir gyvuliai. Teismas už "sabotažą" skyrė nuo 5-10 metų bausmę priverčiamųjų darbų stovyklose. Spauda, panašiai kaip anksčiau Sovietų Rusijoje, dieną iš dienos skelbė, kaip "sekasi buožių likvidavimas"...

Tokiomis priemonėmis buvo siekiama Lietuvos ūkininkus galutinai priblokšti, kad jie neturėtų kitos išeities, kaip tik "laisva valia" įsijungti į peršamus kolchozus.

Bolševikų pradėtas vykdyti Lietuvos ūkininkų masinis sunaikinimas reiškė mirtingiausią smūgį pačiai lietuvių tautai. Jei dar bent vienus metus Kremliaus viešpačiai Lietuvoje būtų galėję šeiminkauti, būtų, be abejojimo, įvykdytas pasibaisėtinas tautos sunaikinimo planas. Apie jį kalbėsime sekančiame skyriuje.

Casimiro Verax.

PENNSYLVANIJOS ŽINIOS

Vakarinės Pensilvanijos Lietuvių Draugijų Atstovų Konferencija

Sausio 21 d., 1945 m., Lietuvių Piliečių Svetainė, South Side, Pittsburgh, Pa.

PROTOKOLAS

Konferencija pradėjo 3 val. po pietų, ALT Pittsburgho skyriaus pirmininkas J. B. Tamkevičius, paskirdamas į mandatų komisiją Antaniną Naujelytę, J. Virbicką ir A. Vaironį. Kol Komisija atliko mandatų patikrinimą, konferencija išklaušė United War Fondo atstovo sveikinimo kalbą ir "L. Z." redaktoriaus S. Gabaliausko pasikaitą. Prelegentas kalbėjo tema: "Laisvės Lietuvai Reikalavimams...", ir toje paskaitoje vaizdžiai nupiešė lietuvių tautos kovas netolimoje praeityje, už savo laisvę ir tvirtą dartinę lietuvių kartos pasiryžimą iškovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Daug karštų žodžių prelegento buvo pasakyta lietuvių tautos atskalinų komunistų adresu.

ALT skyriaus vardu išdavė raportus sekretorius S. Bakanas ir išdinininkas J. Grebliūnas. Iš pranešimų paaiškėjo, kad pereitais metais ALT skyrius atliko daug naudingų darbų. Bendrojo Lietuvių Šalpos Fondo Pittsburgho apskrįčio vardu išdavė raportą to apskrįčio pirm. Adelę Gabaliauskienei, kuri pranešė, kad Pittsburgho mieste ir apylinkėje veikia 6 BALF skyriai su 400 narių. Tie šeši skyriai sudaro BALF Pittsburgho apskrįtį, kuris daug pasidarba, kad įvykdyti Lietuvių Fondo luncheon, William Penn

Mandatų komisijai priėmus delegatus ir prisegus ženkle-

Dėdės Samo karys, kur nors Vokietijoje gavęs vokiečių siuvamą mašiną siuvasi baltą plosčių, kad pritaikius lauko spalvai.

Viešbuty, ir praveisti Pittsburghe drabužių vaju, kuris dar tebeina.

Po šio pranešimo konferencijoje kilo labai smarkios diskusijos. Dalyvavę susirinkime 5 komunistai, kurie buvo atvykę kaip atstovai kelių lietuviškų klubų, ėmė daryti priekaištus BALF valdybai, kodėl ji nesučiūčia surinktų rūbų per Russian War Relief, o kraunanti į sandelius. BALF veikėjos A. Gabaliauskiene ir V. Količienė, rimtai paaiškino, kad per Russian War Relief siunčiami rūbai tik Rusijos žmonėms, ir net pati Russian War Relief valdyba negarantuoja, kad per ją siunčiami rūbai galės pasiekti Rusijos kaimynų kraštus, kaip Lietuvą ir kitus. Tačiau komunistų bendrakeleiviai, kaip Sliekas, Urbonas, J. Miliauskas ir Mažukna, užsispyrę įrodinėjo, kad Russian War Relief siunčiami rūbai pasiekia Lietuvą, nors tam įrodyti jie neturėjo kitokio argumento, kaip tik laiškus talpinamus komunistinėje spaudoje.

Kitiems kalbėtojams nurodžius, kad tais komunistų laikraščiuose skelbiama laiškais negalima tikėti, nes jie greičiausiai yra prasimanyti ir skelbiami tik dėl propagandos, kad išvilioti iš lietuvių rūbus dėl Rusijos piliečių, diskusijos buvo baigtos.

Toliau sekė aukų priėmimas. Daugelis draugijų aukojo po 5, 10 ir 25 dolerius, o viena, būtent Lietuvių Pašalpinė Draugija iš McKees Rocks per savo atstovus Petrą Frankevičių, Jurgį Parčiauską ir Evą Miller paaukavo net \$235. Viso surinkta \$364.

Toliau darbų tvarkoje sekė A. Mažeikos referatas, kuris kalbėjo apie prisirengimą Lietuvos nepriklausomybės iškilimams. Referentas įtikinančiai įrodė, kaip yra svarbu šmet visiems Lietuviams dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės iškilmingame minėjime ir prisidėti su aukomis prie Lietuvos vadavimo darbo.

Konferencijos delegatai pasižadėjo pasidarbuoti savo draugijose, kad iš visų draugijų kuodaugiausiai narių dalyvautų būsiančiame Lietuvos nepriklausomybės minėjime, kuris įvyks Pittsburghe vasario 18 d., Lietuvių Piliečių Svetainėje.

Dauguma konferencijos delegatų pasiėmė platinti ALT skyriaus išleistus aukų pasižadėjimus, kad šių metų vasario 16 d. uždabti žmonės paaukotų Lie-

tuvos laisvinimo reikalams.

Povilas Dargis referavo ALT skyriaus pertvarkymo planą, kuriuo einant dabar prie skyriaus galės priklausyti ne tik draugijų atstovai, bet ir pavieniai lietuviai, o Tarybos skyriaus valdybą sudarys draugijų atstovai: nuo visų centralinių organizacijų po 3 atstovus, iš visų kitų po 1 atstovą. Tas planas konferencijos dalyvių vienas balsais užgirtas ir būsimon ALT skyriaus valdybon, pagal naują tvarką, išrinkti atstovai nuo visų draugijų.

Sudaryta iš B. Pivariūnienės, S. Gabaliausko ir J. Stilsono rezoliucijų komisija patiekė Konferencijai visą eilę labai svarbių rezoliucijų ir pasveikinimo laišką prezidentui Rooseveltiui, prašant užtarti Lietuvą ir pagelbėti atgauti jai laisvę ir nepriklausomybę.

Svarstant rezoliuciją apie rinkimą aukų Lietuvos išlaisvinimo reikalams, plačiai žinomas Pittsburghe komunistų bendradarbis P. Mažukna ir kiti komunistai sako, kad visai nėra reikalo darbuotis ir aukoti dėl Lietuvos išlaisvinimo, nes Lietuva jau rusų "išlaisvinta".

Mažukna dar specialiai norėdamas įgilti A. L. Tarybai, kuri vadovauja Amerikos lietuvių visuomenei visuose Lietuvos išlaisvinimo darbuose, pavadino ALT "didžiausiu raketu" koks kada esąs pasireiškęs tarp Amerikos lietuvių. Suvažiavimo pirmininkas P. Dargis pareikalavo iš P. Mažuknos atsaukti tą įžeidimą ALT, tuo labiau, kad P. Mažukna jau ne pirmą kartą ALT veikimą pravardžiuoja "raketu". Mažuknai atsakius atšaukti pasakytus žodžius ir atsiprašyti suvažiavusius, visi delegatai vienbalsiai, išskyrus žinoma 4 Mažuknos draugus, nutarė pašalinti Mažukną iš suvažiavimo.

Visos rezoliucijos buvo vienbalsiai suvažiavimo dalyvių užgirtos ir baigiant suvažiavimą delegatų tarpe viešpatavo nepaprastai stipri pasiryžimo nuotaika kovoti dėl Lietuvos išgelbėjimo. Suvažiavimas baigėsi 7:30 vakare.

Sekantis draugijų atstovų suvažiavimas nutartas šaukti gegužės 13 d. Lietuvos Steigiamosios Seimo 25 metų sukakčiai paminėti.

Prezidiumas:
Povilas Dargis, Pirm.
F. Rodgers, 1-as vice-pirm.
A. Mažeika, 2-as vice-pirm.
S. Bakanas, Sekretorius
O. Naujelis, Sekr. pagelb.

REZOLIUCIJA

Bendro Amerikos Lietuvių Šelpimo Fondo Reikalai

Kadangi Bendras Amerikos Lietuvių Šelpimo Fondas, kuris yra kaipo dalis United War Fund ir yra pilnoje Valdžios priežiūroje, kaip Labdarybės Įstaiga vienija visus Amerikos lietuvius vienam bendram Labdarybės Darbui ir labai daug gali pagelbėti Lietuvos žmonėms nuo karo nukentėjusiems.

Todėl šis ALT Pittsburgho Skyriaus sukviestas draugijų suvažiavimas, įvykęs sausio 21 d., 1945 m., Lietuvių Piliečių svetainėje, 1723 Jane St., Pittsburgh, Pa., kviečia visas Pittsburgho ir apylinkės draugijas įstoti — likti nariais Bendro Amerikos Lietuvių Šelpimo Fondo, kad bendromis spėkomis galėtume atlikti didesnį ir našesnį Labdarybės darbą netik šioje šalyje, bet ir daugiau pagelbėti Lietuvos žmonėms nuo karo nukentėjusiems.

Pittsburgho Miesto ir Apylinkės Lietuviškų Draugijų Atstovų Konferencijos, Įvykusios Sausio 21 d., 1945 m.,

NUTARIMAI

1. Konferencijos dalyviai išklaušė ALT Pittsburgho skyriaus valdybos raportus, reikšė jos nariams padėką už atliktą darbą ir pasižada ateity dar stipriau paremti ALT veikimą.

2. Kad išpildyti mūsų apylinkėi skirtą aukų kvotą — surinkti šmet \$4,000 parėmimų kovos už Lietuvos laisvę, Konferencijos delegatai atsiskaukia į visą Pittsburgho bei vakarišės Pensilvanijos lietuvių visuomenę ir prašo kiekvieną gerą lietuvių šį metų vasario 16 d. uždabį paskirti Amerikos Lietuvių Tarybai bei ragina pasirašyti platinamus pasižadėjimus.

3. Konferencijos delegatai, atjausdami tragišką Lietuvos būklę, nutarė šmet sustiprinti Lietuvos vadavimo darbą ir šiais metais suruošti dar bent dvi tokias konferencijas. Sekančią draugijų delegatų konferenciją nutaria rengti gegužės 13 d. Lietuvos Steigiamosios Seimo 25 metų sukakčiai paminėti, jei aplinkybės leis, gegužės mėnesio konferencija ruošti su bankietu, užkviesti į tą bankietą žymesnius vietos amerikiečius visuomenės veikėjus ir politikus.

4. Konferencija nutarė išreikšti pilną pasitikėjimą Amerikos Lietuvių Tarybos prezidentui ir palinkėti jam šiais metais tikrai sėkmingos darbuotės visuose Lietuvos vadavimo darbuose.

5. Konferencija rekomenduoja vietos Tarybos skyriui priimti iš skyrių netik organizacijų atstovus, bet ir pavienius narius, kurie sutiks kasmet paaukoti bent kokią nors auką Lietuvos gelbėjimo darbui.

ADDS COLOR—Still wearing cutaway coat and long hair of the William Jennings Bryan era, Senator Clyde Hoey, former governor of North Carolina brings a bit of the old school of Democrats to nation's Capitol.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES, CAL.

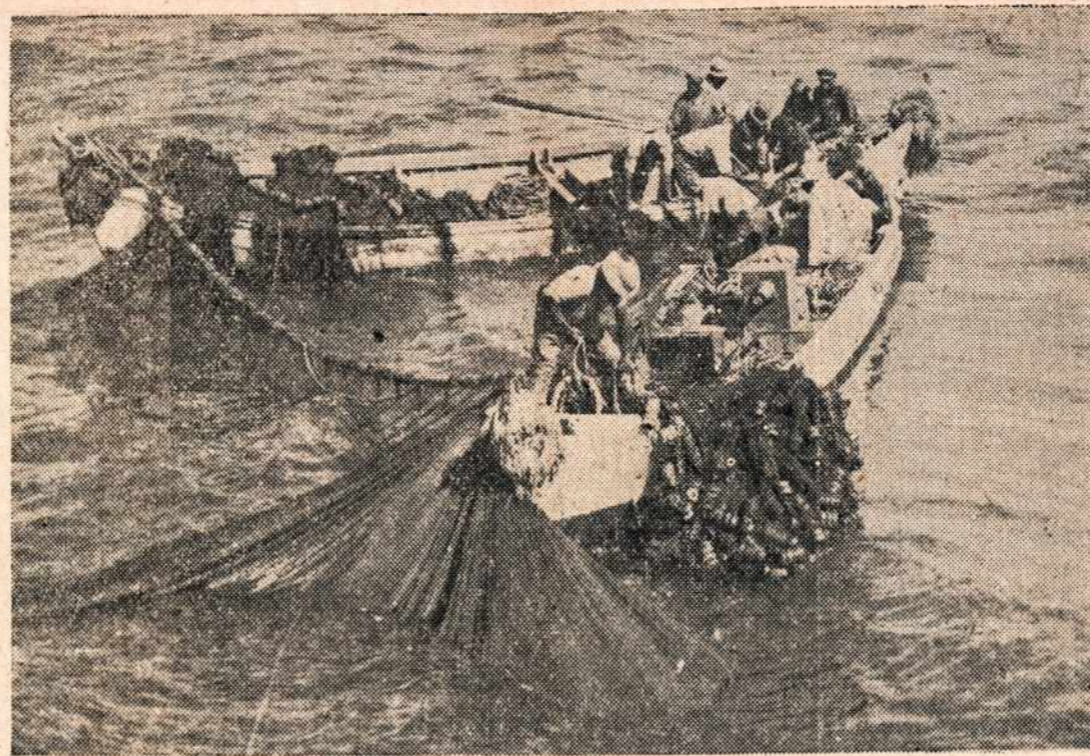
Yra lietuviška patarlė: "Kas savo tavorą peikia, tą iš turgaus varo", tai man nedera gyvenant Kalifornijoje, tą kraštą peikti. Atsiranda vienok žmonių, kurie, atvykę į tą saulėtą kraštą, pradeda peikti ir rugoti, o dar tokių keistų atsitikimų būna, kad vyras gėrėjasi Kalifornijos oru ir gamta ir norėtų čionai ir amžių užbaigti, bet moteris neužganėdinta ir nori grįšti ten, iš kur atvažiavo. Tokiu būdu Kalifornija gali būti proga divorsui.

Yra dar ir tokių reiškinų, kad atvažiuoja į Kaliforniją, nuperka namus, pagyvena metus, parduoda namus ir išvažiuoja į rytus; bet kaip paragauja šalčio, tai vėl grįžta atgal į Kaliforniją. Panašiai daro ir kregždės Lietuvoje. Atskrenda pavasarį — sulipdo sau lizdą — prasimaitina ir ant žiemos išskrenda į šiltus kraštus. Tik tai kregždė neturi nuostolio, nes pargrįžus atranda savo lizdą, arba pigiu būdu antrą nulipdo; o tie, kurie pardavė namus, pargrįžę dvigubai turi mokėti, nes kainą namų kas met auga.

Yra žmonių, kurių dirksniai suprę. Tai tokiems niekur nėra gerai. Tokiems patarčiau gydytis ne tik oru, bet ir vandeniu pagal Kun. Kneipo metodą. Ir mes čia Kalifornijoje turime tokią vietą, kurią turi Dakaras Geiermanas, Altadenoje, Kal.

Aš būdamas dar jaunas, buvau susirgęs dirksnių liga. Kreipiausi pas penkioliką gydytojų ir kiekvienas atrado atskirą ligą. Tai aš pasirūpinau važiuoti pas garsingą Medicinos Akademijos Profesorį į Petrapilį. Nuvykęs, nustebau, kaip tas profesorius man pasakė, kad iš nei vienos iš tų ligų neturiu, tik tai mano dirksniai suprę ir man patarė gydytis vandeniu. Aš tą padariau. Nuvykau į Verishoffen, Bavarijoj, kur gydyčiau keletą savaičių pagal Kun. Kneipo metodą ir, šiandien mano dirksniai kaip "strongai" ir visos ligos, kurias gydytojai manyje surado žuvo. Reikia dovanoti visiems, kurie peikia Kaliforniją, nes ne jų protas, bet dirksniai kalba.

Šiandien, rašydamas šią korespondenciją, sėdėdamas ant porciaus prakaituoju. Todėl galite suprasti koks yra skirtumas mūsų klimato su Chicagos arba kitų rytinių miestų. Ten sniego trys ir penkis pėdos, o mes tik tai iš tolo galime pamatyti sniegu apkepurėtus aukštus kalnus. Ten visa gamta nuo šalčio nustoja gyvybės, medžiai nurėdyti nuo žalių lapų, o pas mus visi medžiai netikėtai pasipuošę lapais, bet ir vaisiais. O gėlės gražiai žydo ir jų grožio šalčiai nenuginbma. O kas iš jų ejo grybauti tuojaus po Naujų Metų ir parnešė grybų krepšį? Tai paklauskite dviejų poniūčių iš Chicagos, Katauskienės ir Žukauskienės, kaip jos

Atlantiko žuvininkai traukia tinklą ant laivo.

grybavo. O kad klimatas mūsų yra sveikas, tai mano sveikata gali būti geriausiu įrodymu. Nes aš būdamas Europoje turėjau važiuoti į Šveicarijos aukštus Alpus, kad mane "džiova" per anksti nepaguldytų į kars-tą. O dabar ir pedsako nebeliko. Gal mano liudymo neužtenka. Tai gal Prelatui Krušui patikėsite. Pernai buvo atvykęs į Kaliforniją ir taip sustiprėjo, kad galėjo darbuotis parapijoj per ištisus metus ir vėl atvyko pas mumis, kad dar čia pasisemtų reikalingos jėgos tolimesniai pastoracijos darbu. Neprotin-gai doro tie, kurie važiudami į Kaliforniją išparduoda net šiltesnius drabužius ir tik tai suvėjo pamušalu kotu atvyksta pas mumis. Reikia žinoti, kad pas mus naktimis nors nėra šalčio, bet yra vėsu. Vakare labai pritinka švederis (megstis), o kartais ir overkotis. Nakties metu gerai reikia užsi-kloti ir menko blanketo neuž-

tenka; nes tankiausiai namuose peičių nėra. Todėl, jei gerai užsiklosi, skaniai miegosi, nes nė jokiai vabzdžiai, — varnai etc. miego netrukdydys. Aš visados miegu prie atidarytų langų ir durų ir labai gerai pailsiu. Būtų labai naudinga, kad atsirastų turtingesnis lietuvis, kuris nusipirktų didesnį namą nuošaliai nuo centro miesto, gražioj vietoj, kur būtų daug medžių, toliau nuo vandenyno ir daugiau kalnuota vieta, kur galėtų apsigyventi lietuviai, kurie norėtų žiemos metu arba keletą mėnesių praleisti Kalifornijoje. Atvažiavę netikėtai maloniai praleistų laiką, sveikata sustiprintų ir galėtų surasti pagal savo kišenės namus arba farmą, ir paskui, jei patiks, nusipirkti nuosavybėn. Noriu keletą žodžių parašyti apie mūsų parapijos balių, kurį surengė mūsų vyrai. Tai nepaprastas įvykis. Iki šiol vis moterys rengė balius ir piknikus, bet paskutinis balius buvo surengtas išimtinai vienų vyrų. Bet aš per daug netikiu, kad vien vyrai galėjo balių parengti. Tiesa, prie baro ir virtuvėje nematėme nei vienos moters. Taip pat prie stalų vien vyrai patar-navo. Ypatinga padėka priklauso Jonui Dukauskui, vyresniajam virėjui, kuris atvyko iš Robis Camp 200 mylių nuo Los Angeles, kad vyrams pagelbėtų ir jų vardą palaikytų. Aš iš savo pusės, vyrų vardą norėdamas išskelti, nemažai vargo turėjau, kol gavau dešroms reikalingų žarnų (casings). Daugiausia darbuosiu šie vyrai: Ant. Bruzga, Zig. Krumenas, Dom. Vilkas, Pov. Grazis, Pr. Maso-nas, Dan. Slienis, Vinc. Mitkus, Ant. Paluckis, ir Kaz. Slaitis. Ačiū vyrams. Per jūsų vargą ir pasidarbavimą parapijai liko gražaus pelno.

Prelatas J. Maciejauskas.

LOWELL, MASS.

SVEIKINA

Stasys Blažonis sveikina savo pažįstamus iš kariuomenės stovyklos iš Prancūzijos. Prašo maldų.

KATALIKŲ SKAICIUS

Šiomis dienomis vietos spauda pranešė, kad Lowellyje yra 77,038 katalikų gyventojų. Mieste randasi 15 parapijų. Trys aukštesnės mokyklos, trys našlaitnamiai ir dvi ligoninės ir viena seminarija.

IDOMIŲ KNYGŲ

Neperseniausiai teko man pereiti Lowellio miesto viešąją knygyną ir nusistebėjau pamatęs, kad tenai randasi idomių lietuviškų knygų pasiskaitymui. Daugiausiai randasi apysakų.

Gaila, kad vietos lietuviai mažai naudoja tas knygas. Kitos knygos niekadoms nebuvo paimtos į namus pasiskaitymui. Vietos knygyno vedėjas pastebėjo, kad jei lietuviai daugiau skai-

tytų savo knygas, tai laiks nuo laiko būtų galima daugiau naujesnių knygų papirkti. Tėvai turėtų savo vaikus raginti skaityti knygas.

STAIGIAI SUSIRGO

Ona Grigienė staigiai susirgo ir randasi savo namuose.

IŠVEŽĖ Į LIGONINĖ

Kastantas Kmilnickas sunkiai susirgo. Šiomis dienomis gydosį Sv. Jono ligoninėje.

SKAUDŽIAI SUSITRENKĖ

Adomas Dzedulionis, parapijos zakristijonas, skaudžiai susižeidė, krisdamas ant ledo.

RANDASI LIGONINĖJE

Juožas Karsokas, Lietuvių Darbininkų Sąjungos narys, randasi Sv. Jono ligoninėje. Šiomis dienomis jaučiasi geriau ir tikisi, kad už savaitės sugrįš į namus.

LIETUVAITĖ VALDYBOJE

Vietos Butler mokyklos aukštesnysis skyrius išsirinko savo klasės valdybą. Marijona Jusevičiūtė tapo išrinkta raštininke. Marijona yra Marijos Vaikelų Sodalicijos kasos globėja.

APSIVĖDĖ

Šiomis dienomis apsivėdė Morta Norkunienė su Pranu Rintausku iš Lawrence. Jaunavedžiai apsigyvens Lowellyje.

RENGIASI PRIE APVAIKŠČIOJIMO

Parapijos chorai, vadovystėje vargonininkės, rengiasi prie lietuvių dienos apvaikščiojimo, kuris įvyks sekmadienį, vasario 18-tą dieną. Choristai - solistai žada suteikti naujų dainelių ir giesmių, tinkamų prie apvaikščiojimo dienos. Lauksime.

SVEIKSTA

Marijona Bujienė šiomis dienomis sveiksta ir netrukus grįš atgal prie savo namų darbo.

Marijona yra mūsų Brolių narė ir Gyvojo Rožančiaus kasininkė.

PAMAZŲ SVEIKSTA

Marijona Varanauskienė, seniausia šios kolonijos gyventoją, pamažu sveiksta iš savo sunkios ligos.

Marijona susilaukė daug gražių maldų iš visų brolių narių. *Zaslietis.*

ATHOL, MASS.

Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius užsibrėžė platesnį tautiniais reikalais darbą. Įvykusiame susirinkime nutarė paminėti Vasario šešioliktąją kalbomis, paskaitomis ir muzikale programa. Apkalbėtas reikalas atnaujinti drabužių rinkimą, ypatingai gauti daugiau kūdikiams drabužėlių, kurių pirmame vajuje gauta nepersidžiausia. Pravesta mintis, kad šių mažų drabužėlių įgijimui būtų priimamos ir piniginės aukos, už kurias būtų galima nupirkti ir pasiūti. Darbu tęsiantis, didėja ir narių skaičius. Įsirašo į šią lab-

ŠLIURĖ NEMELUOS

MONOLOGAS

Scenai atsidarius įeina nejauna mergina, susivėlus, bet apsi-frizavusiai plaukais, neskonin-gai apsirengusi, su ridikiuliu rankose; nuolat žiūri į veidrodėlį ir kalba.

Žmonės šneka, kad Kūčių vakarą daug įvairių stebuklų vyksta. Reikia tik suprasti jų reikšmę, o gali visą savo ateitį pamatyti.

— Na, gerai sakau, jeigu jau taip, pabandyti ir aš savo laimę. O man vienas dalykutis taip ir nedavė ramybės per kiauras dienas...

Kai tik atėjo Kūčios, vakaras sutemo, aš ir mečiau savo šliurę į duris ir žiūriu pribėgus. Ogi, netikėtumėt, jau ne užkulnis, bet priekis į duris žiūri.

Kai tik mama tai pamatė, tuoj tik suminkštėjo, tokia lipšni pasidarė, nors prie žaidzos dėk, o seniau, būdavo (*paslaptin-gai, tyliau*), tai nekarta ir kupron gavau...

— Neilgai jau džiaugsimės savo Magdele, — sako, — jau pasirošuos mus palikti.

— Bet ir laikas girdi; žiūrėk antai Klumbokų Katrė tokia dar piemenaitė aštuonioliktė, o jau ant užsakų padavė. Mano Magdelė jau ketvirtą dešimtį varo...

(*Linksmiau*). Manot aš neturėčiau už ko tekėti? Oje, to gero tiek ir tiek buvo. Aną dieną Jurgis atsiklaupęs maldavo, rankas nubučiuo beprašydamas, kad tik už jo eičiau. (*Išdidžiai*). Tegul nelaukia, ne tokiam prasčiokui artojai aš skirta.

— Pažiūrėsiu iš kokios pašūrės ponaitis jau tave ims, — pašiepė tada tas šunsnuikis.

— Ims, neims, ale už tavęs betgi neišiu ir gana, — aš jam at-rėžiau — susiieškok sau pagal savo snapą.

(*Truputį palaukus, tyliau*). Bet štai aną dieną kad atūžia vieškeliu tiesiai į mus didžiausias autobusas. Artyn vis lėtėja, lėtėja. Ėmė ir sustojo ties mūsų sodu.

Išlipa toks didelis ponas (Didumo tai nedidelis, ale pusėtinai storas, matyt, labai turtingas) ir traukia tiesiog pas mus į kiemą.

Mano širdelė kad pradės mušt, kad ims daužytis: "Šitas tau skirtas, šitas, ne anas prasčiokas Jurgis!"

Tuoį šokus nubėgau pasidabint. Apsitaisiau, pasispau-džiau ridikiulį po pažascia ir drožiui tiesiai į seklyčią. Įėjus rėdau mamą berodančią jam mano kraičius.

Ponas mane pamatęs prasi-juokė, lyg mėnulius, pasisveiki-no ir, lyg norėjo pabučiuoti ranką, lyg ne, tik pasilenkė, pabādė nosim ir atsitiesė į mamos pusę.

Paskiau susėdom visi trys prie stalo. Manau, lyg ir nepa-togu būtų nevalgiusį išleisti, reiktų pavaišinti. Aš tuoj pakilusi nubėgau į kamara, sukapo-

daringą organizaciją nauji Lie-tuvos žmonių šelpėjai.

A. Losius.

jau didžiausią džiovintą sūrį ir atnešus padėjau ant stalo.

Mama ir sako: "Puiki gaspa-dinė ta mano Magdelė. Jokios mokyklos nemačius, ale matytumėt: sukasi kaip vijurkas".

Man dar norėjosi pasigirti kiek, taigi pridėjau: "Viską pati dirbu: ir karves melžiu, krauju vežimus tokius, kad net ta gar-sioji Tamošių Kostė negali su-silyginti".

Nebaigiau pasakoti, o ponulis, kad šoks, kad griebus už bur-nos ir bėga. Pamaniau, gal dan-tys užsidegė tą sūrėlį bekrims-nojant. Reiktų, sakau, užgesinti. Aš įbėgau greit į virtuvę, griebiau kibirą vandens, atbė-gau tekina ir pyliu ponui ant galvos.

— Labai skauda, — sako — greičiausiai liežuvi nukandau ar dantų kelių netekau.

— Dar čia nieko blogo, sakau, neatsitiko. Aš iš viso vos kelis dantukus beturiu. Kai apsiže-nysiu, susidėsiu auksinius. Su liežuviu tai truputį blogiau, ale tik iškišk, uždėsiu biskį voratinklio, užtrauks greičiau.

Ponulis net atsisdėjo: "Dėkui, dėkui, gal turit jodo?"

— Pas mus, sakau, visokių yra. Ir nubėgus prie plytos brūkštelėjau su ranka pačių juodžiausių voratinklių, manau, dabar tai tikrai patiksiu.

Taip ir buvo. Nespėjau pro duris eiti, o jis ėmė tvirtinti, kad mano gerutė širdelė ir be vaistų jį išgydė.

Ponas panoro išsidižiovinti rū-bus, mat, pirma netyčia ir jie sušlapo. Aš pakviečiau jį prie ugnies, o pati tuo tarpu ėmiau trūstis.

"Būtų viskas gerai buvę, bet, kad ją kur tą rankovę, pasiuvo tokius plačius maišus, tai ėmė ir užsikabino barščius bemaišant už samčio.

Kai traukiau, kad tikš visi barščiai ponuliui ant nosies.

Tuoį atsiprašiau, pasakiau, kad čia bauri nelaimė įvyko, kad man taip tik retkarčiais pasitaiko.

Atsinešiau tuoj pereitam jo-marke nusipirktą šepetį nusiva-lyti, bet ponas jo nenorėjo imti. Sako čia juk grindims trinti ne drabužiams.

Ale kai parodžiau kainą, mat, buvo ne visai jau pigus, tai leido porą sykių pervaziuoti. Pas-kui vis žiūri ir žiūri į laikrodį.

Sako, jau laikas eiti prie au-tobuso, paskui dar gali pavėluoti.

Mama išleisdama dar priminė, kad margą pridės dar ma-garyčių prie kraičio. Tegul dar kitą kartą užsuka.

Jis vargšelis, matyt, tikrai skubėjo, bet sakėsi atvažiuo-sias.

Laukėm laukėm. (*Liūdniau*). Jau šmotas laiko prabėgo, kaip nėra taip nėra. Dabar, sakau, reiktų jam iškrėsti šposą. (*I publiką*). Gal jūs žinot kokį neprastą? — supiršliaukit. Ot bus tam storuliui, kai ras mane su žiedu...

O jau ženytis vistiek reikia, nebereikalo Kūčiose šliurės sna-pas į duris rodė. (*Išsiėmus veidrodėlį dabnasi, tuo tarpu sce-na užsidaro*). (*"L-os"*)

Ale, kurio kitu negalima pakeisti!

BUTELIUOSE... IŠ KRANO

BREWED BY HAFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

NEW BRITAIN, CONN.

Kardok

RESTAURANT

HARTFORD AVE., IR NORTH ST.

Geriausis alus dideliais stiklais.

Patarnavimas malonus ir mandagus.

Visus nuoširdžiai kviečia

ANTANAS KARDOKAS, savininkas.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Šv. Vincento Pauliečio labdaringa draugija nutarė pasiųsti Romon Tėvams Marijonams drabužių.

Trečiadienį, 7:30 val. vakare, bus Šv. Teresės Novenos ir merginų Sodalicijos pamaldos.

Ketv., 7:30 val. vak., parapijos salėje, 492 E. 7th St., Merginų Sodalicijos vadovybėje, įvyks parengimas "Whist".

Visi kviečiami jame dalyvauti.

Sekm., 10 val. ryte įvyks iškilmingos pamaldos su pamokslu už Lietuvą.

2 val. p. p., masinis lietuvių susirinkimas.

Trečiadienį, 4 val. p. p., šv. Petro par. bažnyčioje, bernaičiai ir mergaitės mokysis giedoti mišparus. Prašome kodaužiausiai susirinkti.

DAKTARAI

Tel. TR0wbridge 6330

J. Repshis, M. D.
(REPSYS)

Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Su
CAMBRIDGE, MASS
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8

IVAIRŲ SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Draugijų Valdybų Adresai

- LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ**
- Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
  - Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
  - Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
  - Užduoties — Ona Staniulionytė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
  - Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
  - Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
- Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolo raštininkę
- SV. JONO EV. BL. PASALPINEI DRAUGIJOS VALDYBA**
- Pirmininkas — Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
  - Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
  - Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
  - Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
  - Užduoties — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
  - Marsalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
- Draugija laiko susirinkimus kas tris dienas, kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje 492 E. 7th St. So. Boston, Mass.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra

SOUTH BOSTON CAFE
VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Lietuvos Nepriklausomybės Sukakties MINĖJIMAS

"Boston Committee for Lithuanian Independence" ruošia iškilmingą minėjimą Lietuvos Nepriklausomybės sukakties su pamaldomis, kalbomis ir meno programa —

Sekmadienį,

Vasario-Febr. 11 d., 1945 South Boston High School Auditorijoje SOUTH BOSTON, MASS.

Pamaldos prasidės 10 val. rytą, šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, W. 5th St., So. Boston, Mass. Momento svarbai pamokslą pasakys Kun. Dr. K. Urbonavičius.

PO PIETŲ — 1:30 VALANDĄ, PRASIDĖS PRAKALBOS

Kalbės Lietuvos Konsulas Petras Daužvardis iš Chicagos; Kun. Pr. M. Juras iš Lawrence, Mass., ir adv. F. Bagočius iš S. Boston. Militarišką šios šventės programą atliks Amerikos Legiono Stepono Dariuso postas. Muzikalei programai vadovaus artistas Rapolas Juška. Meno programos numerius išpildys Bostono Lietuvių Jaunamiečių Grupė, vadovybėje p. Onos Ivaškienės.

Pakviesti dalyvauti — Gubernatorius Maurice J. Tobin, Senatorius David I. Walsh ir Mayoras John E. Kerrigan.

Rengimo Komitetas kviečia visus ir visas lietuvius-es skaitlingai dalyvauti šiose iškilmėse. Kalbėtojai patieks vėliausią žodį apie Lietuvą ugnyje... Bus išneštos tinkamos rezoliucijos Lietuvos reikalui. Todėl pareigos raginami ir Tėvynės balso šaukiami — dalyvaukime!

Nuoširdžiai kviečia RENGĖJAI.

tancija Palaimaitė, Juozas Petrauskas, Julia Petrauskienė, A. Baranuskaitė, Pr. Starinskas, J. Ambrozai, A. Gustin, S. Šmigelskienė, A. Sladkevičienė, P. Bušmanas, E. Bušmanienė, J. Staniulionis, Petronėlė Svilienė, N. N., N. N., N. N., Elizabeth Di Rano, M. Pajaujūtė, Petronėlė Zurauskienė, Ona Brown-Petkienė, Genovaitė Dravinskaitė ir Jonas Kraučiušas, Ona Marcinkienė, Juozas Slanina, kauskas, M. Bakunaitė, M. Kar-N. N., J. Bakinas, Juozas Ragnylienė ir Benediktas Juškevičius.

LANKĖSI

Šeštadienį, lankėsi "Varpelio" redaktorius Tėvas Justinas Vaškys iš Greene, Me. Atsilankymo proga, pasakė per Darbininkų radio kalbą.

Tą dieną lankėsi Mrs. Anna Adomonis iš Dorchester, Mass. Atsilankymo proga kalendoriaus fondu aukojo \$1.00.

Pereitą šeštadienį lankėsi Sofija Rimaitė iš Lawrence, Mass. P-lė S. Rimaitė yra nuoširdi "Darbininko" rėmėja ir daug dirbusi keliuose "Darbininko" vajuose.

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas

yra mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

"Šv. Pranciškaus VARPELIS"
"VARPELIS"

duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvos kancijas Lietuvoje. Talpina gražių aprašymų, pavazdžių ir trumpų straipsnelių.

Metams kainuoja tik \$2.00

Adresas:

Franciscan Fathers
Mount St. Francis
Greene, Maine

Veidai Ir Ašaros

Galime įsigyti veidą kokį norime. Tai priklauso nuo mūsų vidaus pasaulio. Lai jis būna kilnus, tuomet ir jo atspindis, veidas, bus toks pat. Kuo daugiau gerumo, žmoniškumo minčių gausime savyje, tuo veidas bus simpatingesnis. Net ir nutrintą per nedorą gyvenimą Dievybės antspaudą veide, galima vėl aikštėn iškelti. Ypač tai reikalinga, nes ir vien tik veidu galima gerai daryti ir savo aplinkumai duoti ir elgesio toną.

Ir per tuos visus veidus, per vienus dažniau, per kitus rečiau, žiūrint kaip kas gyvena ir jaučia, bėga ašaros. Ašaros nuskriaustųjų, apleistųjų ir pažemintųjų!

Ašaros apšmeižtųjų, dėl teisybės kenčiančių, niekam nereikalingų ir iš kitų malonės gyvenančių! Ašaros nesuprastųjų, nusivylusiųjų! Ašaros tų, kurių širdies ilgesio niekas nepatenkino! Ašaros, ašaros! Tas sielos kraujas. Ta žmogaus garbinga savybė. Įrodymas, jog jis jaučia, užjaučia, kad jam skauda. Visa žemė sudvasinta žmogaus sielos krauju — išlaistytomis ir išsunkusiomis ašaromis. Su ašaromis akyse — verdamas gimsta žmogus. Paskutinė ašara nurieda jam mirštant per įdubusius skruostus.

Ir nesistebėkime, kad žmogus verkia. Jei sužeistas medis, "pravirksta" sakis ar sula, tuo labiau turi pravirkti žmogus gyvenimo žeidžiamas. Ašarose žiūrėkime į žmonių vei-

Neaiškumas Gali Daug Suklaidinti

"Vytiš" lapkričio mėn. laidoje, 1944 m., pusl. 8, įtarpino M. A. Norkūno 75 metų gimtadienio progą, sekančiai:

"Lietuvos Vyčių organizacijos lopsys — Rytai — Naujoji Anglija — Massachusetts valstybės miestelis Brockton (Montello), o jos organizatoriai M. A. Norkunas, kun. P. Virmauskis, S. Bugnavičius ir k."

"Darbininke", sausio 19, 1945 m., puslapyje 6, Lawrence, Mass. korespondencijoje, antrašte — "Atgyju L. Vyčių Kuopa", tarp kitko rašo: "...pirmasis seimas įvyko Brockton, Mass."

Labai gaila, kad žmonės, nežinodami L. Vyčių istorijos, nori spaudoje kitus įtikrinti savo sumanymais.

Praeitais mano minty spinduliu, būk ji buvo tik už valandos. Sumanymą bei projektą organizavimui jaunimo pirmieji išgirdo a. a. kun. A. Kaupas LRKSA Seime, 1912 m., So. Boston, Mass., a. a. kun. A. Milukas ir tuometinis "Kataliko" redaktorius, klierikas K. Vasys, dabartinis Aušros Vartų parapijos, Worcester, Mass., klebonas. Pirmieji du kunigai išgirdo žodžiu ir pritarė, o "Kataliko" redaktorius projektą gavo laišku. Iš pasaulionių pirmieji buvo iš Lewiston, Me. S. Bugnavičius, J. Vaitekūnas, dabartinis šv. Kazimiero par., Providence, R. I., klebonas, ir kiti. Iš So. Bostono K. Urbonas, iš Lawrence — S. Mačiulskis ir kiti.

(Bet pats pirmasis — sumanytojas, gal būt nesuklysiu pasakęs, buvo p. M. A. Norkūnas, Red.)

Kadangi tuo metu Šliupas, kaip pamišėlis, šaukė bažnyčias paversti alūdemis ir svetainėmis, tai pirmas Seimas buvo pagreitintas, ir buvo skelbiama spaudoje ir buvo informuojami laiškais.

Pirmas Seimas įvyko balandžio 27, 1913 m., Lawrence, Mass. Tuo laiku jau buvo suorganizuoti jaunimo rateliai Lewiston, Me., Brockton, Mass. ir Hartford, Conn., kurie vėliau buvo įtraukti į L. Vyčių organizaciją, ir tai apie birželio mėnesį, klierikui P. Virmauskui sugrįžus iš Seminarijos atostogoms.

Antras Seimas įvyko liepos 7, 8, 9 dd., 1914 m., Brockton, Mass., kuriame dalyvavo ir Pavašarininkų atstovas kun. Dr. M. Gustaitis iš Lietuvos ir adv.

dus, jų brožuos, jų akis ir ašaras. Įsiskaitykime į visa tai. Tada tikrai naujas, įdomus, žmoniškumą ugdomas, pasaulis atsidarys prieš mūsų akis.

Alf. Gr-lys ("N. R.")
(Pabaiga)

IVAIRŲ SKELBIMAI

PAIDSKAU savo puseserės Marės ir Juozo Blūdžių, kilusių iš Mikališkių kaimo, Kalvarijos parapijos, Suvalkijos ir savo draugės Kotrės Milončių iš Podvarponės kaimo, Punsko parapijos. Patys atsišaukite ar žinanaieji malonėkite pranešti šiuo adresu: Marė Jaskevičienė (Orenčiūtė), 92 Sawyer Ave., Dorchester, Mass. (2-6-9)

KARŠTIS NAIKINA NUGAROS GĖLĄ!

Karštis palengvina raumenų skausmus greitai, skaitlingai. Norint greitai pašalinti, nuolatini palengvinama karščiui išsilaikyti, pacioji skaudamajai vietai, uždek viena didelė Johnson's RAUDONŲO KRYŽIŲ PLASTERI arba storesnį, šiltesnį Johnson's Plasteri Nugarai... Lengvi, veikūs juo vaistai švelniai kaitina nugarą, išjudina kratioj apytaką, veikia prieš jo susikuoimą, atliuosuoja skausmą... Šiltes audekinis apdangas palaiko kūno karštį, saugo nugarą nuo atšalimo, teikia nuolatinį parumą... Išbandyk šį svary, lengvą, patikrintą būdą "karščių gydyti" — paprasta nugaros gėla ir kitus raumenų skausmus — ŠLANDIEN. (Jei turi chronišką nugaros gėlį, "cik pas gydytoją"). Visuomet reikalauk TIKROJO, Johnson and Johnson pagaminto.

Johnson's RED CROSS PLASTER
IR
Johnson's BACK PLASTER

Naudingos Maldaknygės

- ANIOLAS SARGAS, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina \$1.50
- DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 pusl. \$1.50
- DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS—Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, ant viršelio išpaustas lietuviško stiliaus auksinis kryžius, 787 pusl. Kaina \$3.50
- JEZAU PAS MANE ATEIKI — Kun. K. Kirvelaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, apvalūs kampai, 254 puslapiai. Kaina \$1.25
- MALDU RINKINĖLIS — Kun. J. B. Koncevičius. Balti celuloidiniai viršeliai. Knyga tinkama moterims ir mergaitėms. Kaina \$1.00
- MALDU ŠALTINIS — Kun. Pr. Juškaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti apskritūs kraštai, didelės raidės, 432 pusl. Kaina \$2.50
- RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, lietuviško stiliaus auksinis kryžius ant viršelio, 544 pusl. Kaina \$2.75

Su užsakymais kreipkitės ---

"DARBININKAS"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LITERATŪROS SKYRIUS

Veda — Antanas Vaičiulaitis

Kan. Juozas Tumas Vaižgantas

(1869–1933)

Tęsinys

Persikreipęs Šumakeris žengė skersomis, vieną savo skverną kišdamas pirmyn, antru lyg savo pėdsakus šluodamas pasukui; pats visu kūnu kvempės ant žemo Zelikmano, idant visa savo barzda, ne viena tik burna, galėtų kalbėti savo draugui staciai į veidą. Zelikmanas visai skendo Šumakerio balakono skvernuose ir ėjo taip pat skersomis, kiek tik begalėdamas, grįždamas jam nugarą, idant turėtų alsuoti oro".

Tik iš gilių savo krašto žmonių meilės, iš nuodugnaus sielos pažinimo ir ilgų mūsų tautos liaudiškųjų tradicijų perpratimo ir susigyvenimo Vaižgantas galėjo nuauti tą puikų motutės paveikslą, tiesiog susiliejęs su mūsų žemės gelmėmis ir žilų amžių gyvąja srove. Štai kokia graži ir gili, su gamtos gaivalais išvien suaugusi prieš mus prasivėria motutės siela: "Meldėsi motutė taip pat karštai, kaip karštai šeiminkavo ir namus valdė: daug, dažnai, balsu, verkdam, be galo nusilenkdama Apvaizdai. Vakaraus, dėkodama jai, už visa gera, per dieną patirta, puldavo žemėn kryžium, ją, kaip gyvą, apkabindama, ją meiliai bučiuodama, visus žodžius tiesiog žemei sakydama: — Juoda žeme, šventa žeme! aš tave nužemintai bučiuoju; tu mane nešioji, tu mane peni, tu mane linksmi".

Giedromis ir stipriomis spalvomis piešdamas žmones ir gamtą, Vaižgantas sykių duoda platų anų laikų papročių, darbų ir apyvokos vaizdą. Mes ten matom ne tik mūsų tautiečius ir jų kultūrinę kovą, bet ir kasdieninį jų triūsą, girdime jų dainas, klausomės jų pasakų, drauge su jais einame pievų šienauti, linų minti, renkamės į talkas. Ne veltui V. Mykoliaitis Putinas rašė, kad Vaižganto "Pragiedruoliuose" "lietuviškos anų laikų kaimo buities atvaizdavimas yra toks platus, kokio nerandame nė viename kitame mūsų literatūros kūrinyje".

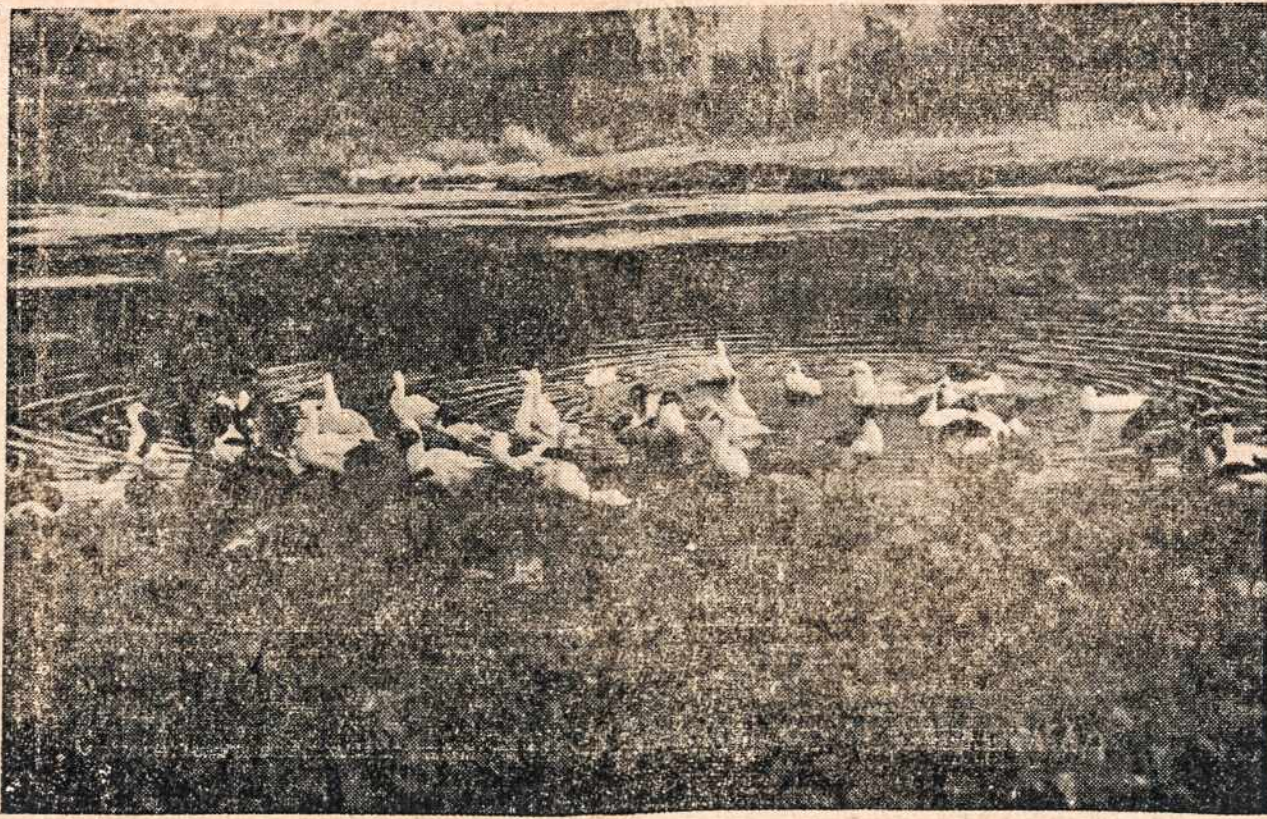
"Dėdės ir dėdienės" mus nukelia dar į tolimesnius laikus, į paskutinius bau-

džiavos metus. Turtingame gamtos fone Vaižgantas pasakoja apie liūdno karšinių gyvenimą ir nelaimingą Mykoliuko meilės istoriją. Šisai Mykoliukas, geras, tylus, ramus, besišypsas "kitam pasauliui, su kuriuo jis bendrauja kitiems neregimu būdu", yra vienas iš vertingiausių Vaižganto plunksnos radinių. Mes iš pradžių jį matome savo paties darbo smuikeliu griežiant vienodą melodiją "Kai noriu rimtai dirbu, kai nenoriu tinginiauju". Jis daugiau muzikos nemokėjo, bet ta melodija jį guodė, atskleidė jam grožio pasaulius, susiliejo su visa gamta, kurioj dainavo jo brolis žiogas, ir tartum prinešė jį prie jo meilės Severiūtės. Negudrion savo muzikon jis ilieja už visą savo liūdesį, džiaugsmą ir meilę. Toji meilė Mykoliukui baigiasi graudžiai: Severiūtė išteka už Rapolo Geišės, kito "dėdės". Per jos vestuves Mykoliukas, ta dainuojanti, tyli, lietuviška siela sugroja paskutinį kartą, kol trūksta vienatinė jo smuiko styga. Po daugel metų vėl regim Mykoliuką, dar gražesniame paveiksle: dabar jis artojas, šukštų dėdė, Dzidorius Artojas su šventu jausmu saugojas vienintelį Severiūtės jam palikimą — šaliką, kurį, iš tos didelės pagarbos, ryši tik per atlaides ir eidamas prie komunijos. Toji "Dėdžių ir dėdienių" vieta, kur aprašyta, kaip šukštų dėdė jaučiais aria, yra pati gražiausia ne tik Vaižganto kūryboje, bet ir visoj lietuvių literatūroje. Garsi yra prancūzų rašytojos George Sand scena, kur vienoj savo apysakoje jina duoda puikų artojo vaizdą; Vaižgantas prašoka prancūzė savo aprašymo platumu, nuotaikingumu ir spalvingumu.

Štai keletas nuotrupų iš to paveikslas:

"Skardyje, gyvybe ir amžinąja jaunyste plastancioje saulėje visas apdriektas jos spinduliais... lyg pats iš savęs trėkšdamas tuos spindulius, pasirodo jungas didžiulių juodų jaučių.

"Iš pradžių ilgokai tematyti beveik nekrutą keturi didžiuliai ragai... "Paskui pasirodo didžiul-

Lietuvos upių paukščiai — antys. Kas nemylėtų pamedžioti gražių pakrantėmis ir nusišauti geroką kepsnį... Šiandien tuos Lietuvos gamtos turtus pasigrobė svetimieji ir lietuvius paliko vergauti.

lės galvos; viena degla kakta, antra lauka. Negalėtingai atlaužti aukštyn snukiai varvančiomis iš nasrų seilėmis lyg šaukte šaukės dangaus keršto už tai, kad artojas jungo galus pririšo jiems prie ragų, ne prie sprando... Galvos lyg pačios savaimė oru plaukia, pamažu, užsimerkusios, reikšdamos begalinę kančią ir priverstinę kantrybę. Plaukia, lyg paskutinėmis pastangomis: pasvyruos, pasvyruos, čia pat kris į vagą, ir apklos jas velėna. Tik galvomis atseka stori, aukštytyn kupromis išvirtę sprandai; tiek, tau rodos, galingi, jog pajungus už jų, jaučiai nubrauktų į lomą visą kriausių...

"Už jungo, jaučių ir viso pakinkymo, pagaliau, matyti žmogysta, pasilenkusi žemyn ir dar perkrypusi kairėn. Tvirtai nutvėręs vieną arklo ragą dešine, kaire žemai nuspaudęs antrą ragą, idant velėna juoba virstų į tą pusę... Marškiniai plakasi pakinkluose ir be sagtelės pakaklėje. Krūtinėje prasikėtę, rodė ją nežmoniškai apaugusia juodais plaukais, kaip Ezavo. Tai darė išpūdzio, lyg užantyje tebtų buvus tuštuma, ne kūnas. Plika lie pakaušio galva saulėje blizga, kaip metalinė".

"Rimai ir Nerimai" yra neilgas apsakymas iš aukštaičių buities. Šiame kūrinyje Vaižgantas paberio deimanciuokų iš mūsų kaimo gyvenimo, įneša daug skanaus humoro ir drauge atskleidžia mūsų sodiečio sielą nelaimės valandoje.

Vaižgantas yra parašęs ir daugiau apsakų, bet jos savo meniškumu nepriylgsta nei "Pragiedruoliams" nei "Dėdėms ir dėdienėms".

Kol gyvas, Vaižgantas savo asmeni buvo tautai lyg skaidri šviesa. Iš jo raštų ir iš jo atminimo šiandien mums žaižaruoja toji pat ugnis, sveikata, meilė, širdies gerumas ir didumas, savo žemės šlovė ir prisirišimas, ištikimybė savo šaliai ir savo žmonėms, — visos tos savybės, iš kurių tauta gali augti, ieškoti stiprybės ir kurti gražų laisvos kultūros pastatą.

Tėvynė Vaižgantui buvo jo gyvybė ir džiaugsmas. Nūn Vaižgantas yra savo tautos pasididžiavimas ir šviesa geresniam, teisingesniam rytojui.

Kankinė

Išblyškus, nuvargus, su skausmu giliu Slinkai, kaip šešėlis, gatve,
O žmonės apstoję lydėjo keliu
Ir klykdami stumdė Tave.

Lelijos ir rožės laisvųjų laukų
Nebepuošė Tavo kaktos,
Tiek pančiai užnerti tvirtai ant rankų
Žvangėjo rūščiau nuolatos.

Ir siautė išėjus audringa minia,
Besvaigdama Tavo kančia,
O tu, atsidusęs giliai krūtine,
"Už ką?" — tik paklausei slėpčia.

Paskui ašarotas pakėlei akis
Ir laukei pilna dar vilties,
Gal žodį užuojautos kas pasakys,
Gal draugiškai ranką išties.

Bet vien tik girdėjai, kaip rūstūs balsai
Aplinkui skambėjo piktai,
Ir kelio nebaigusi Tu pailsai,
Kaip nendrė, palūžus kritai.

Kritai, nekaltoji, skausmų kupina,
Kalbėdama žodžius maldos,
Ir Tau neprakeikė širdis kruvina
Likimo skaudžios valandos.

Tik Kryžių kas kartą karščiau bučiavai
Ir laiminai savo skausmus,
Ir akys, kaip žvaigždės, Tau švietė blavai,
Ir veidas spindėjo ramus,

O žmonės iš džiaugsmo suplojo delnais,
Kad Tu nugalėta likai,
Ir sklido per naktį miškais ir kalnais
Jų šiurpūs ir nuožmūs juokai.

Tik rytą, kai auštant budrus vyturys
Padangę pragydo linksmai,
Palikęs Tave, išsiskirstė būrys,
Nutilo begriaudė šauksmai.

Gulėjai be žado, o Tavo skruostai
Nuo skausmo įdubo giliai.
Ir vien tik bematė nuraudę rytai,
Kaip spaudžia Tave sopuliai...

V. S. St. ("A-s")

Vaižgantas

RIMAI IR NERIMAI

VIENODUMAI

Rimas su Nerimu buvo Aukštaičių sodžiaus galiniai ir gyveno lygiai prieš kit kitą. Abudu buvo dar nesenu, bet jau peršokusiu tokią pusę amžiaus, kokios antros pusės jau nebetikėjos beišgyvensia. Taip pat abudu jau galėjo švesti si-dabrines sukaktis, jubiliejų, kaip yra vedusiu. Abudu buvo sveiku, darbščiu ir negirtuokliu, nors lietuviai būdami, per daug neprisirišimas, ištikimybė savo šaliai ir savo žmonėms, — visos tos savybės, iš kurių tauta gali augti, ieškoti stiprybės ir kurti gražų laisvos kultūros pastatą.

Tėvynė Vaižgantui buvo jo gyvybė ir džiaugsmas. Nūn Vaižgantas yra savo tautos pasididžiavimas ir šviesa geresniam, teisingesniam rytojui.

Iš pat pradžių vienodose sąlygose atsiradusiu, vienodai dirbti ištesėdamu, jiedu ir turty turėjo taip vienodai, kaip grūdų nubrauktuose pūruose. Abudu turėjo po trejetą gerų arklių; ne šimtais kainojamų, bet ir po šimtą nepaimamų. Laikė po dešimtį galvijų, milžo po penketą, šešetą karvių, o kaip kuriais metais ir po aštuonetą; pienu vis dėlto nesimvertė; užtat patys gražiai maitinosi. Kirpo lygiai po tiek pat plonavilnių ezelių, skerdė po tiek pat meitėlių, žąsijaškiams lesino po tiek pat žąsų.

Ir vienas Dievas težino, ar tai Jo šventa Apvaizda jiemsdviem tokią štuką darė, ar jiedu patys sau, kad jų buities taip lygiai krovėsi, kad net keista.

Jei Rimui gimė kūdikis, tai, žiūrėk, ir Nerimai be-

taisą krikštynas. Jei Nerimui mirė kūdikis, tai visas sodžius gerai žinojo, ir Rimą, neilgai trukus, reikšią į pakasvnas eiti. Ir taip buvo, kol išmarinus lygiai po penketą, nepasiliko abiem vėl lygiai po penketą: no tris sūnus ir po dvi dukteri.

Lyg susitare, ir gyvuliai ais sekė: po tiek pat avelių dvynais vedė, po tiek pat po vieną. O kai viena sykį Rimui avelė pavedė net tris tai už dviejų savačių Nerimas nė skaitviti nėjo į avių gardą: jautė, ir jo viena avelė turi tris.

Sodžius Rimą su Nerimu laikė geraisiais žmonėmis ir geriausiais ūkininkais. Jie visa tai žinojo, džiaugėsi ir nekaltai didžiavosi. Kaimynams gi buvo palankūs; susigynus, juos teisė; prirėikus, šelpė ir globė, nelaimėje vadavo ir gerų patarimų vienodai neskundė, nesigailėjo. Tad ir niekas nebuvo pasakęs, katras betgi visų geriausias, patsai gerasai.

Nebūtų galėję to pasakyti nė patys kunigai. Klebonai nuo nebeatmenamų laikų abudu laikė bažnyčios maršalkomis ir suėmimų kontroliuotojais. Šiaip jau kunigai, jei kalbėdodami pas vieną pietavo, tai į antrą turėjo, nors iš kito sodžiaus, grįžti pavakarieniauti.

Abudu kaimynu nusimantė vienas antro nepralenksia. Tad visomis savo galimėmis besistengė nors gi nenusileisti nė mažiausiam dalyke. Pasidarė ypatingos rungtynės: ne kaip čia kits kitą aplenkus, bet kaip čia kits kitam nepasidavus.

Tai buvo vienatinė Rimo ir Nerimo gyvenimo rakštis, kuri per tiek, štai, laiko, bent per tris dešimtis metų, sėtrijo ir maudė; pagaliau, sukėlė negerų minčių ir jausmų.

Abudu kieto būdo, ančiuose nešiojo taip pat kietus, virtus priešingumus. Buvo tai ir jiemis, ir sodžiui, ir kunigams aišku. Bet kad iš to ničnieko bloga nesidarė, tai niekas nieko nesakė ir nedrįso net užsiminti, nes tai būtų buvę lindimas į svetimą sąžinę, į vidaus šventyklą.

Rimas su Nerimu negy-

nė savo žmonoms ir vaikams prieteliautis. Jie tad, sukį apsukę, po dešimtį kartų per dieną bėgiojo į kits kitą, girdėjo, matė ir žinojo kiekvieną kits kito mintį, žodį, darbą ir net ketinimą. Patys tačiau vienas antro niekadus nelankė, niekadus nesitarė, nešisnekėjo ir net pagarbinu, nors buvo tikri bažnyčios žmonės, kits kito nepasisveikino. Nebent kunigai į katrą atvažiuodavo. Ar sodžius seimą į katrą sušaukdavo. Bet ir tada, prirėikus kas vienas ant ram pasakyti, sakydav per kurį tretį asmenį.

— Žiūrėk, pons jo mylistai, aš Rimui taip atsakysčiau...

Per savo šeimynas tad abudu šeiminku gražiai žinojo viens antro ketinimus ir skubėjo laiku susilyginti.

Jei Rimas sumanydavo savo diendaržį perkelti į klėčių vietą, o klėtis į diendaržio, tai kitą dieną jau matydavo Nerimą, raitą

ant savo diendaržio šelmens, beplėšiantį stogą.

Jei Nerimas imdavo taisyti stodainius, pakėtinė gulsčia savo tvora nuo gatvės pakeisti statine, tai žiūrėk, ir Rimas bus į santvara becinas savo tvoros ardyti.

Seniau dar, kaip tik vienas savo dūminę trobą pertaisė į kaminingę, tuoj ir antras tai padarė. Kaip tik vienas pusę trobos lentomis atskyrė vaikams ir šerikėms, tuoj ir antras. Ilgainiui, kaip tik vienas padidino savo langus, tuoj ir antras.

Pagaliau, susistatė taip vienodai, kad spitrakiams elgetoms pasidarė tikra Dievo apleidžia. Papotėriaus pas Nerimą, gaus duonos abraką ar uždaro kruopelę. Pamaldžiai galvą nulenkęs, dūlins į Rimą; dirstelės, priedamas ir...

— Tfu, ar galva apsisuko?... Juk aš čia ką tik buvau...

Ir grįžta atgal į Nerimą. O Nerimienė pyksta, baras ir išmetinėja.

— Nagi, tu, karve, jauti! (Destis, kokios lyties). Ar atžagareiviui virtai, išjęs? Juk jau gavai sykį...

Jei barė už tą patį Rimienė, sakė:

— Avele, avinai! Ar kaitulio ėmei suktis?

Ir buvo elgetoms daug sarmatos troboje ir nemažiau keiksmo išėjus.

Neužsileido kits kitu ir prieteliai.

Jei Rimienė nupirks savo dukterims po "kremavą" skarelę, tai Nerimačios ligi pat artimosios šventės bėgios paleistais viduriais, kol iškauls ir sau tokias pat.

Jei Nerimačios ims mesti vyrams čerkazą šilkinės medvilnės ruožais, tai Rimaičios tik ir tykos išsiklausti, kaip tankiais bus tankais.

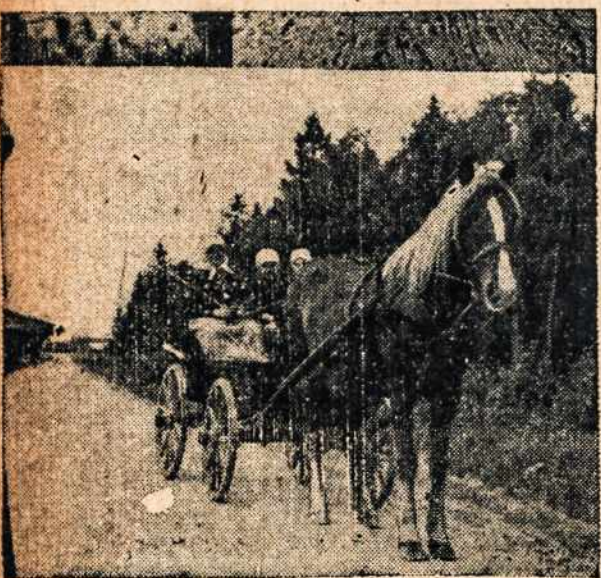
Moters, vaikai to neįjau-tė; bet seniai, per kelias dešimtis metų kas diena, kas valanda vienas antrą matydami, namie tik per gatvę, lauke ir visai šalimais, — amžinai pritrinė vienas antam akis; tasai nuolatinis vienodinimasis, pagaliau, taip neapsakomai nusibodo ir pakyrėjo, jog vienam mirus, antras, tikrai, būtų savo širdyje džiaugęsis.

Tiesa, per pakasvnas velionies intencijai būtų gerai pasisrėbęs karštų kopūstų su jautiena ir kiauliena; tiesa, būtų nęjęs gulti, kol neišpoteriaus visos ilgosios "Diena rūsti diena ana"; būtų pėsčias nulydėjęs visą mylią, būtų net išsiurkštęs, leidžiant į duobę, į nosį subėgusias penkias ašaras; būtų net grįždamas namo, pačiai lietuviškai filosofavęs:

— Taigi matai gi vo: ėmė ir numirė. Ė da būtų pagyvenęs, kad nenumiręs...

Vis dėlto, sakau, širdyje, nors neprisipažindamas, būtų pasidžiaugęs, jog pas kaimyną nors kiek dabar bus nebe taip, kaip buvo, nors kiek nebe panašu į jo. Kitų kaimiečių nebuvo ko sekti.

(Bus daugiau)

Lietuvaitės važiuoja į bažnyčią.

YOUR PERSONAL GOAL — AT LEAST ONE EXTRA \$100 BOND!